

ידיעון המדרשה פקולטה לאמנויות התשפ"ד

ידיעון תואר
ראשון באמנות
B.Ed.F.A

דיקנית הפקולטה –הילה פלג
בעלי תפקידים מחלקת אמנות
ראש מחלקת האמנות – אפרת גל נור
ראש תחום הצילום והמדיה – ליהי חן
ראש תחום הציור והפיסול – הלל רומן
ראש תחום החינוך – רונית אטינגר
ראש תחום העיוני – ד"ר שי בידרמן

מנהל אקדמי- רחל בלי סלע,
מנהל תפעולי – אסף בר-שיר דיקנית הסטודנטים- ד"ר
שירה פוטרמן סלור

תוכן עניינים :

עמוד	
פירוט תכנית הלימודים בטבלאות לפי שנים	
3	שנה א
4	שנה ב
5	שנה ג
6	שנה ד
תקצירי הקורסים הקורסים אמנות	
7-10	שנה א
11	שנה ב (צומת)
12-24	שנים ב + ג - תקצירי שיעורי הבחירה באמנות מעשית
25-27	שנה ג (צומת+ סדנאות פרויקטליות)
28-31	שנה ד
32-34	מידע כללי על תחומי הלימוד המעשי
תקצירי הקורסים בלימודים עיוניים	
35-38	שנה א - מבואות חובה
39-40	שנה ב - מבואות חובה
40-43	שנה ב - סדנאות קריאה
43-51	ב-ד - קורסי בחירה
52-54	שנה ג - סמינרים
תקצירי הקורסים בחינוך	
55-59	שנה א
60-64	שנה ב
65-70	שנה ג
71	שנה ד
72	סטאז' בהוראה

תכנית לימודים תשפ"ד
שנה א'

ש"ס	שיעורים
א	
אמנות מעשית	
2	ציור א'
2	רישום א'
3	פיסול א'
3	צילום א'
2	מבוא לוידאו
2	מבוא למדיה
14	סה"כ:
א	
לימודים עיוניים	
1	מבוא: מבטים על המאה ה-19
1	מבוא: המבע הקולנועי
1	מבוא לאמנות מודרנית
2	מבוא לאמנות עד המאה ה-17
*	מבוא לאמנות ישראלית (נלמד במסגרת שיעורי יסוד ולא נכלל בסל השעות של הלימודים העיוניים)
2	שפת האמנות- צומת (משותף עם תחום האמנות)
7	סה"כ:
א	
אקטיביזם וחינוך	
2	מעשייה אמנותית לפעולה חינוכית
4	התנסות בהוראת אמנות (יסודי)
1	אוריינות לשונית
1	חינוך וחברה
1	מבוא לפילוסופיה של החינוך וחינוך לאמנות
1	מבוא לפסיכולוגיה
1	פסיכולוגיה חינוכית
11	סה"כ
לימודי יסוד ולימודים כלליים	
2	אנגלית
2	קורס בחירה כללית
35	סה"כ שעות לימוד בשנה א'

תכנית לימודים תשפ"ד
שנה ב'

שיעורים	ב	אמנות מעשית	ני"ז
סדנאות בחירה			10
סדנאות אמן			0.5
סה"כ:			10.5
לימודים עיוניים	ב		
מושגי יסוד בתרבות המערב			1
מבוא לתיאוריות ביקורתיות			1
סוגיות באמנות עכשווית			1
תולדות האמנות העכשווית			1
סדנת קריאה			2
קורסי בחירה			2
צומת ב' (משותף עם תחום האמנות)			2
סה"כ:			10
אקטיביזם וחינוך	ב		
פדגוגיה של הוראת אמנויות בחט"ב ובחט"ע			2
התנסות בהוראת אמנות בחט"ב ובחט"ע			4
טקסט חזותי: תרבות, אמנות חינוך			2
גישות ופרקטיקות בחינוך לאמנויות			1
שיעור בחירה בחינוך לאמנויות			1
סה"כ			10
סה"כ שעות לימוד בשנה ב'			30.5

תכנית לימודים תשפ"ד
שנה ג'

שיעורים	ג	אמנות מעשית	ני"ז
ג			
סדנאות אמן פרויקטליות			3
סדנאות בחירה			6
סדנאות אמן			0.5
סה"כ:			9.5
ג			
לימודים עיוניים			
סמינריון+ עבודה סמינריונית			3
קורסי בחירה			3
צומת ג' (משותף עם תחום האמנות)			2
סה"כ:			8
ג			
אקטיביזם וחינוך			
סמינר חקר בחינוך לאמנות			1
התנסות מעשית מסכמת בהוראת אמנות			2
ארטביזם- מחשבה ופעולה			2
שיעור בחירה בחינוך לאמנויות			1
הוראת אמנות עיונית			1
עם הפנים החוצה			1
סה"כ			8
סה"כ שעות לימוד בשנה ג'			25.5

תכנית לימודים תשפ"ד
שנה ד'

נ"ז	שיעורים
	ד אמנות מעשית
2	הנחיה ד' לתערוכת גמר
2	פורום וביקורת עבודות
2	צומת ד'
6	סה"כ:
	ד לימודים עיוניים
1	קורסי בחירה
1	סה"כ:
	ד אקטיביזם וחינוך
1	אמנות, מחקר, כתיבה
1	סה"כ:
8	סה"כ שעות לימוד בשנה ד'

תקצירי הקורסים בלימודי אמנות

ראשת המחלקה: רותי סלע, מרכזי תחומים: ליהי חן, הלל רומן

שנה א'

צומת א'

אנג'לה קליין

ברק רביץ

קורס רעיוני שמטרתו לחשוף את הסטודנט לסוגיות אקטואליות בשיח האמנותי העכשווי בקורס זה אין הובלה מדיומלית אלא רעיונית וכך יכולים הסטודנטים לבחור לענות על תרגילי הקורס בכל מדיום אותו יבחרו על פי רלוונטיות לתימת השיח. קורסי הצומת מהווים שדרת לימוד משנה א ועד ד'. הם מרכזים את העשייה הרעיונית, תומכים בפעולתו של הסטודנט ודנים במקום הפעולה האמנותית והאקטיביסטית של הסטודנט במרחב התרבותי העכשווי וההיסטורי.

החל מהשנה השנייה, יבחר כל סטודנט אחד מקורסי הצומת המוצעים.

דרישות הקורס: נוכחות פעילה, הבאת תרגילים ועבודות חופשיות.

ציור א' – "דו מימד"

אפרת גלנור

תיאור הקורס: סדנא מעשית בצבעי שמן העוסקת בציור מתוך התבוננות. הסטודנטים יתרגלו מיומנויות של עין ויד, תוך שימת דגש על צבע, כתם וצורה. יושם דגש על יכולות ההבחנה שלנו בתופעות ויזואליות שונות. במהלך השנה יועלו שאלות לגבי האשליה הציורית, מהות הדו ממד, טיבה של מיומנות, הקשרו של הציור לעולם הצילום והדיגיטליזציה. יושם דגש על תהליכי עבודה שונים בצבעי שמן ופיתוח רגישות להבדלים ביניהם. תלמדנה מיומנות בסיסיות של ציור מתוך התבוננות. יתורגלו שאלות מתקדמות יותר בציור תוך התייחסות לציור עכשווי.

ציור א'

הלל רומן

השיעור הינו שיעור מעשי - דרך סדרה של התנסויות ציוריות קונקרטיות יחשפו ההזדמנויות והבעיות הכרוכות במעשה הציור הפיגורטיבי היום. השיעור יתחיל מעבודה עם מושגי יסוד בסיסיים מאד כמו קו וכתם ויתפתח הלאה למושגים מורכבים יותר. השיעור יבחן את מיקומו של הציור כמדיום הנמצא בצומת שבין ארכיטקטורה, פיסול, צילום וקולנוע, וכיצד הפעולה הציורית נוכחת בכל אחד משדות אלו. בשיעור נכיר את עבודתם של ציירים וציירות פיגורטיביים חשובים. המושגים המרכזיים שנעסוק בהם ברמות שונות: דימוי, נארטיב, פריים, פרספקטיבה, מבנה, אור, זיכרון, הופעה.

רישום א'

הלל רומן

זהו שיעור שעיקרו התבוננות בהתבוננות באמצעות כלים מסורתיים של רישום (עפרון פחם וכיוצא באלו). נשים לב לאור, לזוויות ראייה, למבניות, ולאופן בו העיניים הדו-מימדיות שלנו יוצרות אצלנו אשליה שהעולם הוא תלת מימדי. השיעור ברובו יהיה תרגול מעשי מלווה בעבודת בית, נראה ונדבר גם על אמניות ואמנים שעשו את זה קודם.

רישום א'

אתי יעקובי -

ליליאור

הקורס עוסק בהיבט המעשי של שפת הרישום. בטכניקות כגון: עפרון; פחם; מכחול; דיו; וסימני הרישום היסודיים: נקודה, קו, שטח, תרגום העצם התלת-מימדי לדימוי הדו מימדי. התייחסות לאור וצל. פרספקטיבה. התבוננות. הרצאות על הרישום הקלאסי על תקופותיו והישגיו. עבודה מעשית בכיתה, תרגילים לבית, ביקורות ודיון על התרגילים.

פיסול א'

שחר יהלום

הקורס יתמקד בהקניית כלים בסיסיים לעבודה תלת ממדית בחומר. במהלך הקורס נתנסה בעבודה עם חומרים שונים ובפעולות שונות של יצירה והרס. נעסוק הן באופן פרקטי והן באופן תיאורטי בשאלות ובמושגים המכוננים את המדיום הפיסולי, מושגים כמו חומר, צורה, חלל, גוף, פעולה וזמן, נבחן את הגבולות והמשמעויות של מושגים אלה כמו גם את היחסים הפיזיים והאנושיים המאפשרים למושגים אלה להתממש בחומר. הקורס יהיה מורכב מעבודה מעשית, תרגילי בית, הכרות עם עבודות אמנות ואמנים שונים ודיונים בעבודות הסטודנטים.

פיסול א'

אנג'לה קליין

השיעור בנוי כסדנא מעשית, כמפגש דיון וביקורת עבודות. במהלך הסמסטר נתנסה ברצף תרגילים שיאפשרו לכל לסטודנט להתנסות בשפה הפיסולית ובחינתה בגבול בו היא נושקת למדיומים נוספים. מפגש בין מפגש בין קווי אורך ורוחב ממשיים ודמיוניים. כיצד המידה וקנה המידה המרחב קווי אורך ורוחב ממשיים ודמיוניים, נפגשים מול ואל תוך חומר גלם. כיצד מסה ומשקל בונים אירוע פיסולי. בסדנא נלמד את יסודות הפיסול אל מול מצבים שונים אובייקט, קנה מידה, מרחב, מקום, חומר, משקל וצורה. ובמיוחד נלמד יחד להעמיד אבן באוויר.

רון עמיר

רם ברכה

מטרת הקורס היא לימוד בסיסי של תהליך הציילום והבנתו. הכרת עקרון הפעולה של המצלמה, פיתוח סרט, היכרות ושימוש בסביבת מעבדת הציילום ורכישת מיומנות בהדפסת תמונות. לימוד והבנת יסודות בקריאת וניתוח תצלום. קורס זה מהווה בסיס שתכליתו היכרות עם המסד הציילומי הראשוני (ציילום, חשיפה, פיתוח, הדפסה). במסגרת הקורס יודגמו וילמדו כל המרכיבים הקובעים, בסופו של דבר, את התהליך הציילומי ואת יכולתו של הסטודנט לממש תהליך זה בעצמו. יושם דגש על הבנת הקשר שבין החומרים ושיטות הפעולה לתכנים של העבודה ולדיאלוג לכאורה המתקיים בין האובייקט לבין הדימוי שלו, מראה התצלום.

חלקו השני של הקורס יעודד, על בסיס הידע שנצבר, בניית גופי עבודה אישיים בהם יושם דגש על חידוד אופני המבט והניתוח של הסטודנט/ית. במקביל, יבחנו מספר אספקטים שיילמדו בעזרת מפגש והיכרות עם עבודותיהם של צלמים מוכרים.

שיטות הוראה: עבודה מעשית, הרצאות פרונטליות. הדגמה ועבודה מעשית. צפייה בעבודות של צלמים רלוונטיים, דיון וביקורת עבודות. דרישות הקורס: נוכחות והשתתפות פעילה בשיעורים, עבודה רציפה, אינטנסיבית ושפתנית, ביצוע והגשת תרגילים, הגשה של עבודה מסכמת בסוף הקורס.

מבוא וסדנא לוידאו

גיא בן נר

שיעור מבוא והקדמה לוידאו ארט. טעימות ומנות ראשונות. חלק אחד מהשיעור יוקדש לצפייה בעבודות וידאו וקטעי קולנוע וניתוחם, תוך הגדרת המדיום הצר בו אנו פועלים ובירור ראשוני של השפה. מדי פעם בפעם יינתנו תרגילים לתלמידים.

דרישות הקורס: נוכחות, השתתפות בשיעור והגשת התרגילים במועדם.

מבוא וסדנא לוידאו

רותי סלע

הכרת הוידאו ארט שמקורו באמנות פלסטית, מדיום שהתפתח משנות החמישים במקביל להתפתחות אמנות מושגית, אמנות אדמה ואמנות המיצג. דיון בוידאו הגורם להיות מודע למדיום ולא ליצור אשליה קולנועית שמשכיחה את המדיום. השיעור יערוך היכרות והתנסות על ידי חשיפה ליוצרים מתחום הוידאו ארט, הקולנוע והאמנות. וגם על ידי ביקורת עבודות בהתייחסות לטקסטים ולתיאוריות. מטרת הקורס: הכרות עם שפת הוידאו, והתנסות ראשונית בהפקת וידאו והתייחסות להצבתו בחלל. דרישות הקורס: נוכחות, השתתפות בשיעור והגשת התרגילים במועדם.

מבוא לאמנות ומדיה

ד"ר מירי סגל

אלונה פרידברג

כיתת מבוא להיכרות בסיסית עם כלים, מושגי יסוד ואמנים מתחום המדיה, שתספק רקע היסטורי והקשר רעיוני ליחסי הגומלין בין טכנולוגיה ואמנות בעידן הדיגיטלי.

מטרות הקורס: הרחבת אופק הידיעה והעשייה, הקניית מושגי יסוד, הגדרת גבולות השיח, רכישת מיומנויות וכלי עבודה חדשים, עידוד יצירה חדשה.

חובות הסטודנטים:

- הגשת תרגילים ועבודות משבוע לשבוע ושיח במסגרת הכיתתית עליהם / חובת קריאה.

- התוודעות עצמאית והעמקה בחומרים הנלמדים בכיתה.

- השתתפות פעילה בשיעורים.

* תהליך, שינוי והתפתחות בחשיבה ובעבודה המעשית לאורך הקורס.

* הגשת תרגילים.

* השתתפות פעילה בכיתה ותרומה לדיון.

* נוכחות.

שנה ב'

צומת ב'

ליהי חן

קורס צומת הוא רעיוני, לא מדיומלי ורוחבי. במרכז השיעור שיח וביקורת עבודות, תרגילים מעשיים והגשות. עם דגש לפיתוח שפת האמנות, מושגי יסוד וסוגיות מרכזיות באמנות העכשווית ומיומנויות שיח וביקורת. בנוסף, נלמד במהלך השנה טכניקות שונות לפיתוח פרויקטים ונתנסה בעבודה על פרויקט "מתגלגל" ומתפתח תוך הרחבת המחקר האישי ופיתוח טכניקות ועמוד שדרה רעיוני לפרויקט.

צומת ב'

פרופ' רועי רוזן

במסגרת זו יתקיים דיון קבוצתי על עבודות הסטודנטיות, כשהמתכונת הינה פרישה רחבה ככל הניתן של העבודות בצורת תערוכה ודיון עליהן. השיחה תשאף להיות קשובה לאופי הייחודי של העבודות המוצגות, ועם זאת להיות הקשרית (כלומר, לעגן את עבודת הסטודנטית ביחס לצירי רוחב תמטיים ובזיקה ליצירות רלוונטיות). השיעור אינו מוגבל מדיומלית. במקביל, נקיים בשיעור סדרה של דיונים שתבחן את היחסים בין ממשות, ובדיה, פנטזיה ושקר, הן כצירים מרכזיים שהאמנות עוסקת בהם, והן במונחים שמשמעותם משתנה אל מול עיננו בהווה בו אנו חיים. יוצגו במהלך השיעור עבודות אמנות, טקסטים וסרטים רלוונטיים, וגם הסטודנטיות תוכלנה להציג בפני הפורום חומרים שהן מעוניינות לדון בהם.

דרכי ההוראה והלימוד:

דיון קבוצתי לנוכח עבודות הסטודנטיות, הצגה של סרטים, עבודות אמנות וטקסטים.

חובות הסטודנטיות

נוכחות, יצירת והצגת עבודות, השתתפות בדיון

שיעורי בחירה באמנות מעשית שנה ב' ו-ג'

אמנות קרוסמדיומלית

הנחות יסוד

דרור דאום

בתקופה בה המונח "בינתחומיות" מתאר את המצע הבסיסי בו אמנים משתמשים ויוצרים מגוון של מדיומים, הופכת להיות שאלת ההצבה וארגון המהלך המציג לקריטית. במסגרת הקורס נעסוק בשאלת הצבת העבודות בחלל. הקשר שבין תוכן עבודה, חוויה פיזית, והצטרבות של מטען רגשי מושגי. בשיעור נדון בשינויים הדינאמיים המתאפשרים על ידי הנחה, תלייה ומיקום של תוצרים ממדיומים שונים, בשאיפה להפיק מהלך תצוגתי מבוקר ויצירת אינסטליישן כתצוגה אפקטיבית.

השיעור יתבסס על מספר תרגילים קצרי מועד ובמקביל יאפשר לסטודנטים לטפל ולהביא תוצרים מקשת מדיומלית נבחרת, בהם הם עוסקים בעבודתם השוטפת משיעורים אחרים. במהלכם של המפגשים ידרשו הסטודנטים לפתח מחקרים אישיים על עבודתם, נצפה בדוגמאות ורפרנטים משדה האמנות ונצפה בתכנים מוקרנים.

חובות הקורס: נוכחות מלאה (עד שלושה חיסורים).

הגשת כל התרגילים במועד שיקבע. השתתפות פעילה בדיון כיתתי.

על השזלונג

אלונה פרידברג

אין אפשרות להתעלם מהמקום המרכזי בו אווזים חומרים מצולמים בפרקטיקת היום של ההווה. כבר ב1970 כתב ג'ין יאנגבלאד שהמציאות היא קולנוע ושהסובייקטיבית חיה בסרט.

במהלך הקורס נקיים יחד קריאה רעיונית וחזותית קרובה של סצנות מתוך סרטי קולנוע, סצנות מתוך סדרות, סרטוני יוטיוב וטיק טוק, במטרה להחיל עליהם מבט המופנה בדרך כלל אל אמנות פלסטית. יחד נפרק את ההגיון הפנימי של החומרים המצולמים, את חוקיות ומושגיות העולם בתוכו הם פועלים, מטען המשמעות הנובעת מפלטת הצבעים, הפרספקטיבה, מאיכות הצילום והשידור, האופן בו הדימוי מתפקד במערך התרבותי, הזמן, הסאונד. כל אלה יהוו נקודת מוצא לדיון בסוגיות רעיוניות, חזותיות ואודיאליות, אשר מתוכן יפעלו הסטודנטים. יות בתהליך העבודה שלהם.

הקורס הוא רב מדיומלי. בהתאם לסוגיות שיועלו, יובאו אל שדה הדיון גם עבודות אמנות ממדיומים נוספים (הצבות, ציור, פיסול, פרפורמנס וכו').

יינתנו תרגילים רעיוניים עליהם ניתן לענות בכל מדיום אותו. תמצא הסטודנטים כמתאים. בין הסוגיות שיידונו בקורס: נקודת מבט ופרספקטיבה, אמנות וזמן, טקטיקה אמנותית, ריאליטי וסוריאליזם, מערכים סמיוטיים ועוד.

עומק יחסי – פיסול הדפס

שחר יהלום

הקורס יעסוק בפעולות של הטבעת סימן בגוף, כל גוף: חי, צומח או דומם. דרך פרקטיקות שונות של פיסול והדפס נבחן את המשמעויות השונות של הפעולה החודרנית המחלצת מתוך הגוף את הסימן בפעולות של חריטה, גילוף או כיסוי. כמו כן, נבחן את האפשרות של אובייקט נגיטיבי (תשליל) לגלם בתוכו אינסוף פוזיטיבים, מהן המשמעויות הגלומות בפוטנציאל השכפול וכמתבקש מכך, מה מבדיל בין פעולת שיכפול אחת לאחרת, מבחינה כלכלית, חברתית ומוסרית.

סדנת מצוינות – טביעת אצבע אמנותית

אנג'לה קליין

הקורס יוקדש למפגשים חד פעמיים עם אמנים מרכזיים/מרתקים שאימצו טכנולוגיות שונות ושיטות עבודה ייחודיות בעבודתם, אמניות ואמנים שדבר הפך לכוח מניע ולפעמים לסימן היכר של הפעולה וטביעת האצבע האמנותית שלהם. הקורס הייחודי הזה מיועד למי שמבקש להכיר את החדר האחורי של עבודת האמנות ומתעניינת בתהליכים מודעים ולא דווקא מודעים, תהליכי חשיבה ויצירה שעומדים מאחורי עבודת האמנות. הקורס יתקיים גם מחוץ לגבולות המדרשה, תינתן הזדמנות להשתתף בביקורי סטודיו וסדנאות. חובת השיעור: השתתפות בכל השיעורים ובשני סיורים. הגשת שתי הגשות מעשיות לאורך השנה.

ציור

ציור ממשיכים

אתי יעקובי-

ליליאור

השיעור ציור ממשיכים מיועד לתלמידי שנים ב', ג', ו-ד', והוא נועד להעמיק את הידע והיכולות האמנותיות של התלמידים. השיעור יכלול ביקורת עבודות והדרכה אישית כך שכל תלמיד יוכל לפתח את יכולותיו האמנותיות במסלול המותאם בצורה אישית וייחודית. במסגרת השיעור, התלמידים ילמדו ויעמדו לפני תרגולים מגוונים ואתגריים, שיעזרו להם לשפר את טכניקות הציור שלהם ויביאו להתפתחות ברמה האמנותית שלהם. בנוסף, השיעור יכלול הרצאות על אמנות עכשווית והתפתחויות בתחום, ביחס להבנת ההקשרים הרלוונטיים מתולדות האמנות. הסטודנטים יוכלו להבין טוב יותר את ההשפעות של האמנים המובילים באופן השילוב של מהלכים אלו בתהליך היצירה שלהם.

ציור חופשי

עאישה

עראר

יד חופשית, האם יש דבר כזה? האפשרות לציור בלי פחד בלי מחשבה, בלי דאגה. בסדנה שלנו נלמד ונכיר את הציור הבעתי, תוך שאנו נוגעים גם במדיומים נוספים כגון וידיאו ופרפורמנס, ונבדוק את השפעתם ההדדית. נתמקד במדיום הציורי: ציור הבעתי, חופשי, תנועה בציור, לצייר ביד חופשית. ניתן לגוף, לידיים שלנו, לנוע וליצור באינטואיטיביות, ופחות מתוך חשיבה. נזיז את הגוף ונחבר אותו יותר אלינו, לנפש שלנו, נאמן אותו להיות חופשי, דרך תרגולי שחרור גוף, קול, ריקוד ומגע, כשהגוף לומד להיות יותר חופשי, הנפש אולי תוכל ליצור אמנות יותר משוחררת, אמיתית? אבל מה זה אמנות בכלל? ואיך ליצור אמנות שיש בה משהו אחר, משהו מיוחד? נשתמש בחומרים שונים ולא שגרתיים. נבדוק את גבולות המסגרת של הציור-איפה הוא מתחיל ואיפה הוא נגמר? נצייר בעזרת האצבעות, הרגליים, הפה ועוד. נחווה את הציור כפעולה פרפורמטיבית, ונכיר אמנים שעסקו בציור הבעתי והפרפורמטיבי על גווניו השונים. ניגע גם באומנות המיצג, נבין ונתרגל את תהליך העבודה על מייצג, מתחילת הרעיון ועד ההצגה. נלמד איך להתמודד עם הפחד לעמוד מול קהל.

ציור ממשיכים – Error #1 & Random

אפרת גלנור

למעוניינים – קיים שיעור המשך לשיעור זה בסמסטר ב'

הפיגורציה וקילקולה יהוו נקודת מוצא לבחינת שאלות על הציור העכשווי והמתח בין מיומנות לתוכן.

ננסה לבחון את פלטפורמות ציור ה-DIY תוך התבוננות ביקורתית ושאלת שאלות על מקומן במרחב לימוד מקצועי. כל זאת תוך התנסות בטכניקות וגישות של ציירים חובבים ופלטפורמות ציור DIY.

סדנת ציור זו מיועדת לסטודנטים. יות בעלי ידע קודם בציור בצבע ובפרקטיקות של ציור פיגורטיבי (למתלבטים מומלץ לפנות למרצה עם תיק עבודות לבירור התאמה). השיעור אינטנסיבי באופיו דורש הרבה ריכוז ועבודה עצמאית בכיתה, בסטודיו ובבית.

ציור מתקדמים – Random & Error#2

אפרת גלנור

תנאי סף:

השיעור פתוח לכל סטודנטית שלמדה ציור ממשיכים ובעלת ידע ונסיון בציור בצבע

מומלץ לקחת שיעור זה כהמשך לציור ממשיכים שהתקיים בסמסטר א'.

תאור הקורס:

הפיגורציה וקילקולה יהוו נקודת מוצא לבחינת שאלות על הציור העכשווי והמתח בין מיומנות לתוכן.

ננסה לבחון את פלטפורמות ציור ה-DIY תוך התבוננות ביקורתית ושאלת שאלות על מקומן במרחב לימוד מקצועי. כל זאת תוך התנסות בטכניקות וגישות של ציירים חובבים ופלטפורמות ציור DIY.

סדנת ציור זו מיועדת לסטודנטים. יות בעלות ידע קודם בציור ובפרקטיקות של ציור פיגורטיבי (מומלץ לפנות למרצה עם תיק עבודות לבירור התאמה). השיעור אינטנסיבי באופיו דורש הרבה ריכוז ועבודה עצמאית בכיתה, בסטודיו ובבית.

במהלך סמסטר ב' יתבקשו הסטודנטים. יות להעביר תרגיל מעשי בעקבות סרטון DIY ולעבור לעבודת אישי תהליכית עם הנחיה של המרצה.

ציור רעיוני

פרופ' רועי רוזן

במוקד השיעור יעמדו העבודות של הסטודנטיות עצמן. תינתן עדיפות לעבודות שהסטודנטיות יוצרות באופן עצמאי, אך יוצעו גם תרגילים בכדי לקדם את תהליכי היצירה. ננסה גם לעגן את עבודת הסטודנטית בתוך הקשר אומנותי רחב ולהציג אמנים ואמניות רלוונטיים עבורה. נשים דגש על שיח קבוצתי סביב העבודות.

במקביל, נרצה להציג ולבחון נושאי רוחב עקרוניים בציור בפרט, ובאמנות בכלל, למשל: מה משמעותו של עיוות מכוון באמנות? מהן הדרכים השונות להבין מונח כגון ריאליזם? כיצד האישי והקולקטיבי באים לידי ביטוי ביצירה? גם פרזנטציות תמטיות אלה עשויות להשתנות בהתאם לכיוונים אותן תבקשנה הסטודנטיות לבחון.

דרישות הקורס:

נוכחות, השתתפות בדיון, הצגת עבודות מקיפה לפחות פעמיים בסמסטר

רישום

רישום ממשיכים

מרילו לוי

מטרות הקורס: הקורס יעמיק וישפר את תרגול הרישום הפיגורטיבי-הרעיוני. נמשיך לפתח בעבודה מתוך התבוננות את: הראייה, הרגש, היד והנושא. הדגשים העיקריים בקורס הם על חידוד האמירה האמנותית, פיתוח נושאים אישיים, שפת רישום מורכבת וכתב-יד אישי. נושאי הקורס: לצד עבודה מעשית יושם דגש על דרכים להעברת קונספט, הקשרים לאמנות-העכשווית ולתולדות הרישום והציור. בשיעורים יערכו ניתוחים משותפים של תרגילי-הבית ושל תוצאות העבודה בכיתה. הדיון הכיתתי ייסוב בדבר איכויות הרישום ואיכויות קונספטואליות. הקורס כולל הגשת עבודת-בית אחת לשבועיים והצגת פרויקט רישום ומחקר סמסטריאלי אחד. נתרגל רישום פרופורציות והקצרות, חלל ורקע, פיתוחי קו/כתם והצללות להעברת עומק נפח וחומר, תכנון-קומפוזיציה, רישומים ארוכים ומפורטים, סקיצות מהירות, שימוש בקווי-עזר וניצול נכון של כלי-הרישום. נרשום טבע-דומם מגוון ומורכב, חומריות ומרקמים שונים, מודל-עירום נשי וגברי, שלד-אדם, נתמקד בחלקי-גוף, תנועה, דיוקנאות ונצא לרשום נוף.

חובות הסטודנט, משקל כל אחד מהם בחישוב הציון בקורס ודרכי הערכה: נדרשת מהסטודנטים השתתפות רציפה ופעילה בכל השיעורים ובדיאלוג

הקבוצתי. נכונות להשקיע בעבודה בכיתה ובבית. יש להגיע בזמן עם הציוד הנדרש.

הגשת תרגיל-בית אחד מדי שבועיים והצגת פרויקט רישום ומחקר סמסטריאלי אחד.

רישום דיגיטלי

יואב אפרתי

זהו קורס מעשי מחשבתי ברישום שיערך על מחשב או טאבלט אישי כשאפשר להשתמש בכל תוכנת רישום וציור שנוחה לכל אחד. ת. מפותשופ לצייר ועוד. במהלך השיעורים נעבוד\נרשום באופן עצמאי וחופשי ונפתח את התוכן האישי שלנו בסביבה הדיגיטלית. לאורך השיעורים נאפשר את האופציה ונלמד ליצור מהרישומים מצגות וסרטונים עם\בלי סאונד וכן ניצור פתח של העלאת החומרים\רישומים לרשתות ולחללים הוירטואליים המצויים ברשת. כמו כן, נערוך הרצאות\סיפורים על אמנים ואמניות שמתכתבים עם העשייה שלנו. בסוף כל שיעור נציג\נקרין את העבודות ונדבר עליהן. דרישות הקורס: עשייה וחשיבה אקטיבית\חלומית\ערנית, הגעה רציפה לשיעורים, יוזמה, אינטואיציה

רישום ממשיכים

יואב אפרתי

זהו קורס המשך לרישום על כל צורותיו שבו נתחיל לפתח ולשכלל את הרישום של כל אחד. ת. בין התוכן והעשייה הרישומית האישית והכללית. החשיבה\עשייה לאורך הסמסטר היא חופשית כלומר כל אחת יביא מעצמו את התוכן או הכיוון והכלים והחומרים שבהם הוא או היא מעוניינים לעשייה הרישומית ובכל סוף שיעור תהיה שיחה וחשיבה ותחושה אקטיבית על כל העבודות שנעשו במהלך השיעור. כמו כן נערוך כל שיעור הרצאה\סיפור\שאלות קצר על רשמים ורשמיות שליוו את ההיסטוריה מצוורי המערה ועד היום. דרישות: סקרנות. עשייה וחשיבה אקטיבית, ערנית וחלומית. הגעה רציפה לשיעורים. יוזמה, אינטואיציה.

רישום פחם

מריה סלאח

מחאמיד

הקורס הינו סדנת עבודה מעשית אשר בה נתרגל שיטות רישום מגוונות ושונות. הפחם הינו החומר הדומיננטי בעבודה, בנוסף, נתנסה בצבעי פסטל, עפרונות ועוד חומרים. מצעי העבודה יהיו מגוונים הן מבחינת החומריות והן מבחינת הגדלים. ניבחן כיצד ובאיזה דרכים ניתן לשלב ולשתף את הגוף תוך כדי יצירה. נעסוק בנושאים אישיים ואיך ניתן יהיה לפתח אותם לנושא קולקטיבי ואוניברסאלי. בסדנה נפתח את השפה האישית של כל סטודנט/ית

נתרגל בכיתה ונקבל תרגילי בית. במהלך הסדנה נקיים דיון ושיח אמנותי והגשות בסוף הקורס.

רישום ממשיכים – רישום פוליטי

אורית אדר בכר שיעור רישום שיעסוק בשאלות של דימויים פוליטיים במיוחד אלו הקשורים למחאות נגד ההפיכה המשטרית (אך לא רק). דרך התבוננות בדימויים, נשאל שאלות על האפנים בהם האמנות יכולה להיות מושפעת (מדימויים, קומפוזיציות, פרספקטיבות) אך גם להיות משפיעה על המציאות ביצירת דימויים רבי כח. זהו שיעור שמתאים לכל מי שעבר שיעור רישום בסיסי וטוב ובמיוחד לכל מי שאוהב לרשום.

רישום ממשיכים – להתבונן במציאות בגובה העיניים

אורית אדר בכר שיעור רישום שמטרתו להעביר ידע על רישום מתוך התבוננות. בסוף הקורס, וללא קשר לכישרון התחלתי של כל אחד ואחת, יהיה לכל סטודנט. ית יכולת רישומית מרשימה מבוססת. נלמד להעתיק את המציאות על דף. במיוחד נתמקד בגוף האדם (ללא עירום) ובשיעור יהיו לנו מודלים לרישום. כל מה שנצטרך לשיעור זה דפים, עפרון ומחק (ולפעמים פחם).

פיסול

פיסול ממשיכים: "ניצב, תת-ניצב, ניצב בדימוס"

ברק רביץ ברגע ההרמה של חומר מעל פני הקרקע עומדים לרשות הפסל חופש הבחירה וחופש הפעולה. אך אלה הם לעולם בחסות החוק – כוח הכבידה. בקורס נעסוק בפיסול במובנו הרחב כמעשה של הצבת אובייקט במרחב. זה יכול לכלול אובייקטים מפוסלים, שאולים, גנובים, מצולמים, מוקרנים, מושמעים, נעים ועוד. במהלך הסמסטר נחקור מהי מידת החופש העומד לרשותנו במעשה ההצבה, ומה הן הזכויות והיתרונות שמעניקה לנו ידו הארוכה של החוק; נתמקד בכל רגע כזה של הצבה, הנחה, חיבור או פירוק של מסות, ונבדוק למה אנו כפופים בו, מי ומה כפוף לנו; איזו משמעות נגזרת מכל בחירה, ועד כמה ניתן לשלוט בה. השיעורים יתבססו על דיון משותף סביב עבודות שייעשו בליווי הנחיה בסדנא ובבית. בבסיס התרגילים יעמדו מצבים פיסוליים נתונים, שישמשו אדני זינוק או נקודות מוצא, משען ואחיזה לעבודה פתוחה ואישית. בנוסף, נבחן – על המנעד שבין החופש והחוק – עבודות ותערוכות של אחרים, ונראה כיצד עומד החוק לציודו של הצופה.

פיסול ממשיכים – "המוח ביד ובאישון"

אורי ניר

הקורס מיועד לסטודנטים הרוצים לראות ב-"תערוכה" את המדיום הסופי שלהם, במקום תירוץ לחשיפה של עבודות. השיעורים בקורס יתחלקו בין הרצאות בכיתה לבין הצגה של תערוכות. כל תערוכה תזכה לשיחה קבוצתית באורך של שעה וחצי, ללא התערבות היוצר/ת. תפקיד השיחה הוא להאריך עד למקסימום את האירוע של המפגש עם התערוכה וההתבוננות בה, במטרה להאיר את הנפח שלה כולו. לצורך כך נשים בצד את הסחות הדעת של השיפוט האישיים שלנו (אני אוהב! אני מעדיף!) לטובת צפייה קולקטיבית, אחראית ונדיבה. צפייה ללא מצמוץ. בעיניים של הקורס תשומת לב מלאה לכל בחירה חשובה יותר ממחמאות, הצלפות, והצעות לשיפור. נהלי נוכחות: על כל סטודנט/ית להשתתף ב-80% לפחות ממפגשי הקורס. מעל 3 חיסורים לא יינתנו ציון או נקודות זיכוי עבור הקורס. אופן חישוב הציון: 50% תערוכה, 50% השתתפות בדיונים.

פיסול ממשיכים – זום אין, זום אאוט

אורית אדר בכר

שעור פיסול שמציב למטרה לתרגל בשעור שאלות פיסול "קטנות" כגון שאלות טכניות וחומריות ושאלות פיסול "גדולות" כגון שאלות קונספטואליות או שאלות על חלל והצבה. השיעור יעבור באופן חד ומטלטל מעיסוק בשאלות "קטנות" ל"גדולות" וחוזר חלילה. במסגרת הקורס נשתדל להקיף עבודה במגוון רחב של חומרים. השיעור יתחלק ל-3 שעורים מעשיים בסדנת הפיסול ושעור בקורת לאחריהם.

קרמיקה

אבניים / פיסול קרמי

הדס רוזנברג ניר

הקורס משלב הקניית יכולת פיסול בחומר קרמי ובמקביל, לימוד פרטני של טכניקת עבודת האבנים ברמות שונות. ההתנסות בפיסול ועבודת אבניים יהוו נקודת מוצא לפיתוח גוף עבודה אישי.

* תוכן הקורס יותאם לקבוצת הסטודנטים שירשמו בשנה זו.

* סטודנטים מתקדמים יקבלו משימות בהתאם לרמתם וידרשו לעצמאות, אחריות אישית, וסקרנות-סובלנות כלפי תהליך הוראת המתחילים.

הקורס יעסוק בהכרת יסודות השפה הפיסולית על מרכיביה: צורה, חלל, נפח, מסה, מבנה וקנה מידה. נושאים אלה יילמדו באמצעות גישות המשויכות למסורת הפיסול תוך חידוד והבהרת ייחודיות העבודה המאפיינת את הפרקטיקה הקרמית. במקביל לטכניקות המסורתיות נסקור ונבדוק את מצאי טכניקות התעשייה, על מנת לאפשר דיוק ושכפול או שבוש לטובת זהות אחרת, חדשה.

בשלב הראשון נעבוד על יצירת מאגר של אובייקטים התחלתיים כדי לייצר מקבץ של דימויים אישיים. בהמשך יערך תהליך של בחירת אובייקט או אובייקטים מתוך המאגר והמשך פיתוחם לכדי מערך המהווה סביבה פיסולית. דרכי ההוראה: בתחילת כל שיעור יתקיים דיון בנושאים שנלמדו – תוך בקורת והערכה לתהליכים ותוצאות, זאת לצד הרצאה בליווי דימויים. דרישות הקורס: ביצוע משימות והגשת תרגילים בזמן, רצף עבודה בסדנה, נוכחות סדירה ופעילה.

צילום

צילום סטודיו

רם ברכה

דרישות קדם: הקורס מיועד לבוגרי מבוא לצילום א'. מטרת הקורס: קורס בסיסי שתכליתו הכרות ראשונה עם סביבת סטודיו ועם אבני היסוד הטכניים והתכנים של צילום מועמד (Staged Photography) ומבויים.

הקורס יחתור להקניית שליטה והתמצאות במרכיביו הבסיסיים של הצילום ושל סביבת הסטודיו – וזאת, מתוך השאיפה ליצירת קורלציה מושכלת ומנומקת בין רתימת אמצעי הייצור, לבין העשייה האישית והרעיונית של כל אחד מהסטודנטים.

תיאור הקורס: החלק הראשון של השנה יעסוק בלימוד ובניית תשתית של ידע מעשי /טכני בצילום סטודיו על מרכיביו השונים והמגוונים: החל מהכרת מצלמה ונגזרותיה (רגישות/מהירות/צמצם, צמצם יחסי, עדשות על סוגיהם השונים, עומק שדה/נקודה היפר-פוקאלית, מדידות אור, וכיו"ב), ובשלב השני הכרות מדורגת עם חלל הסטודיו, פרקטיקת העבודה והציוד שבו, תאורה מלאכותית על שלל אביזריה הנלווים, בניית סטים ועוד. בין יתר הנושאים שבהם יעסוק הקורס: צילומי חוץ, Still life, סטים קטנים (מקט, מודל וכו'), סטים גדולים, אילוסטרציה, דיוקן, רפרודוקציה וכו'. (5x4 מ'מ, פורמט בינוני, ומצלמות 35) במהלך הקורס ילמדו וישתמשו הסטודנטים במצלמות בפורמטים שונים.

החלק השני של הקורס יאפשר כאמור, אינטגרציה בין הידע שנצבר לבין הרצון לאפשר לסטודנטים להעמיק בעבודתם האישית ולהכתיב את תכני עבודותיהם.

שיטות הוראה: הרצאות פרונטליות, פרקים טכנולוגיים יישומיים, עבודה מעשית בכיתה, דיון, ניתוח וביקורת עבודות, צפיה בעבודות רלוונטיות, וכל דבר שינבע מהרכב הכיתה.

דרישות הקורס: נוכחות והשתתפות פעילה ושאפתנית, תכנון והגשת פרויקטים באופן סדיר על פי הגדרות שינבעו מפרקי הקורס ומטלותיו.

צילום ממשיכים

דרור דאום

תנאי קדם: סיום קורס יסודות הצילום א'

תיאור הקורס: דיון וביקורת בתוצרי הצילום של המשתתפים

מטרות הקורס: גיבוש העבודה החופשית לכדי גוף עבודה קוהרנטי שיוצג לביקורת חיצונית בשלבי סיום הקורס.

פירוט תכני הקורס: מעשה הצילום כפעולה של מבט. חשיבה צילומית.

יציאה מגבולות ה"אני" לטובת עניין רחב יותר.

דרכי ההוראה והלימוד: ביקורת עבודות שבועיות, הרצאות פרונטליות

אחדות סביב נושא ועניין רלוונטיים לעשיית הסטודנט.

חובות הקורס: נוכחות חובה (עד 3 חיסורים בסמס' – נכשל), הגשת עבודות

ברצף.

צילום ממשיכים- צילום, צופה, חלל

רמי מימון

במסגרת הקורס נבחן ונעמיק את היחסים בין הצילום כדימוי וכאובייקט לבין החלל בו הוא מוצג והמפגיש אותו עם הצופה. מרכז הכובד של הקורס ינוע סביב שאלות הקשורות לאופן שבו גוף עבודה מתרגם לתוך מקום, הקשר או חלל. נדון בהרחבה בשאלות של הצבה (פורמט, גודל, חומריות, עריכה, סוג החלל ואופני התלייה) ונבחן כיצד אלו מנסחות קריאות שונות של העבודה, כמו גם את ההשפעה שלהן על המפגש עם הצופה. תוך שימת דגש על הצילום כמדיום הפועל בשדה האמנות, נבחן גישות ומוטיבציות שונות בצילום והצבה שלו באמצעות ביקור בתערוכות, מפגש עם אמנים והרצאות כמו גם הגשות, תרגילים ופרזנטציות אשר יובאו לביקורת ודיון כיתתי. חובות הקורס: נוכחות והשתתפות בדיון הכיתתי, הגשה מלאה של המשימות והתרגילים שיינתנו במהלך הקורס. הנוכחות בשיעורים הינה בגדר חובה. לא ניתן להחסיר יותר מ-3 שיעורים בסמסטר (כולל חיסורים בגין מחלה). מעבר למכסה זו הסטודנט יגרע באופן אוטומטי מהקורס ויהא עליו לחזור על הקורס.

וידאו

וידאו ממשיכים

גיא בן נר

בהיבט התאורטי יתמקד השיעור בניסיון לפרק ולהבין את הדימוי הזז כשפה, תוך התמקדות בעבודות וידאו של אמנים עכשוויים שונים וסרטי קולנוע, זאת כדי להגיע למצב בו המדיום, כמו כל שפה, ייהפך לכלי מדויק יותר בידינו. ברמה הפרקטית נעסוק בבחינת האפשרות של גוף ידע זה לחלחל בעבודות הסטודנטים. הסטודנטים נדרשים להביא עבודות לשיעור ולהשתתף בביקורות שתתקיימנה במסגרתו. דרישות הקורס נוכחות מלאה, הגשת תרגילים באופן שוטף והגשת תרגיל מסכם.

וידאו פרפורמנס

רותי סלע

אמנות המיצג הינה אבן דרך בביסוסה של האמנות העכשווית כאמנות חתרנית, מרגשת, חיה, אנטי-מסחרית, פמיניסטית וכזו שאינה מפחדת לערער את האמון של הצופים בה. התמורות שעברה אמנות המיצג משנות ה-

60 ועד לעשור השני של המאה ה-21, מהוות מפתח מרתק להבנת התפתחויות הרוח גורל ביחס להגדרה של מה היא יצירת אמנות היום. סדנה זו תציג את יסודות האמנות החיה (Live Art) משנות ה-60 ועד העשור השני במאה ה-21. נדון במעבר משימוש בגוף האמן העצמו אל שיטות תיווך מגוונות, תוך כדי תיעוד העבודות ואל מול עבודות מיצג שנעשו במיוחד מול המצלמה ללא קהל.

אמנות בינתחומית ומדיה – ממשיכים

מעבדה פתוחה מדיה

ליהי חן

מיועד לתלמידי שנה ב'-ד'

מעבדת המדיה הינה סדנא מעשית באמנות ומדיה המאפשרת לסטודנטים סביבת התנסות ועבודה סביב נושא כללי הנפרש כמניפה ונבחן באופנים שונים תוך דגש על התנסות בכלים דיגיטליים, ובהתבוננות על עולמות המדיה.

המעבדה הינה סביבת עבודה סגורה, המייצרת קונטקסט רחב לשאלה מהי אמנות מדיה, וכיצד מיומנויות שונות משדות אחרים יכולות למצוא את מקומן בעשייה האמנותית. הדגש בקורס הוא על אוירת הסטודיו – מעבדה וחקר, תהליך, שיח, התנסות, בדיקת השערות וגם הפרכתן לעיתים.

במהלך הסמסטר נבחן סוגיה אחת אותה נרחיב ונפרק לתתי תחומים הנושקים לה באמנות ובתחומי המדע, ואיתם נעבוד כנקודות מוצא. בסיום הקורס הסטודנטים מציגים את העבודות בפורמט אותו נפתח יחד (אתר אינטרנט, תערוכה, ביקורת עבודות, יום עיון, ערב תוצרים וכו').

* הקורס מתאים לסטודנטים המעוניינים לפתח פרויקט אישי תוך ליווי ושיח בקבוצת השיעור והמנחה. דורש עבודה שוטפת על פרויקטים עצמאיים בתוך הכיתה, השתתפות בשיח ובדיונים והבאת חומרים רלוונטיים משיעור לשיעור. * חלק מהשיעורים או כולם יתקיימו באופן מקוון בהתאם לתנאים.

קישורים:

לעמוד הפדלט של מעבדת המדיה לאורך השנים:

<https://he.padlet.com/lihi1/media-lab-icogscecaiwlzmf>

קורס לפיתוח פרויקט דיגיטלי באמצעות תכנת Adobe Photoshop

בקורס נלמד יסודות עבודה וכלים מתקדמים לשימוש בתכנה. זהו שיעור מעשי ודינמי, המציע רכישת מיומנויות טכניות וחקר מעמיק של אפשרויות פיתוח פרויקט בסביבה דיגיטלית. שליטה בכלים וטכניקות פוטושופ למניפולציה דיגיטלית, רישום, ריטוש, קולאז וקומפוזיציה. בניית בטחון לעבודה עצמאית במרחב הדיגיטלי וחשיבה על עקרונות הדימוי הדיגיטלי והיחס בינו לבין טכניקות אחרות.

דרישות קדם : אוריינות מחשב בסיסית.

במהלך הסמסטר הסטודנטים יפתחו פרויקט אישי מורכב בתכנת פוטושופ שהצגתו תהווה חלק משמעותי במבחן המסכם.
חובת השתתפות, חובת הגשה משיעור לשיעור.

מדפסת תלת מימד

מור פלד

הקורס יעסוק, ייבחן ויעלה שאלות ומחשבות על מדפסת התלת מימד כטכנולוגיה אשר מעצבת עבורנו תפיסת עולם. נבין איזה תפיסת עולם היא מביאה / משנה ונבחן אותה כחומר גולמי בעולם האמנות. נכיר אמנים אשר מתעסקים בשאלות אלו. בנוסף, נכיר את המדפסות והתוכנות הסובבות אותה (בעיקר CURA ו-FUSION 360), נעבוד עם סורק תלת מימד.

מדיה בינתחומית – מיזוג בינתחומי: סאונד, AI ו-TouchDesigner

ד"ר מירי סגל

דרישות קדם: מבוא למדיה חדשה, פרמייר, פוטושופ ורצון ליצור יצירות שמערבות מדיה מסוגים שונים

רציונל ומטרות הקורס:

בשיעור זה נחקור את המיזוג הדינמי של סאונד, TouchDesigner, ו-AI באמנות מדיה חדשה עכשווית. שיעור זה מתמקד ביצירה באמצעים טכנולוגיים ודיון במשמעויותיה. במפגשים בכיתה נדון ביחסים בין אמנות וטכנולוגיה, הן מנקודת מבט תיאורטית, הן דרך עבודות מדיה ויוצריהן, ומעשית ביחס לעבודות הסטודנטים. ניגע בשאלות הקשורות לאמנות אינטראקטיבית, לניכוס טכנולוגיות חדשות אל עבודת האמנות, יצירה בצליל ודימוי, ופלטפורמות תצוגה חדשות.

השיעור יהיה חלקו עיוני ובחלקו מעשי, בחלק המעשי נלמד תוכנה לעיבוד ויצירה של סאונד (Ableton או bandlab) תוכנה ליצירת דימויים דיגיטאליים

אינטראקטיביים (touchDesigner) נלמד גם יסודות של תכנות תוך שימוש בAl. מטרתנו היא לפתח מיומנויות טכניות, תובנות קונספטואליות ופרספקטיבה ביקורתית, תוך חשיבה על אפשרויות לפריצת גבולות אמנותיים. הנושאים יוצגו בכיתה, החלקים הטכניים ילמדו גם דרך tutorials בכיתה ובבית, הסטודנטים יגישו מספר תרגילים ועבודת גמר.

אודיו

אהד פישוף

מבוא רעיוני ומעשי לעולם הצליל, המותאם לאמנים ומעצבים שאינם מוסיקאים. פיתוח ההאזנה, התנסות בהקלטה, עיבוד ועריכת סאונד. פיתוח תהליכי יצירה באודיו. היכרות עם תפישות אסתטיות, זרמים וגישות בסאונד ובמוסיקה במאה העשרים והעשרים ואחת. חובות הסטודנט: נוכחות בכיתה, הגשת תרגילים במועדם.

שעורים לשנה ג'

שעורי בחירה באמנות מעשית: ראה שיעורי בחירה לשנים ב' ו-ג' בעמוד שיעורי בחירה

לשנה ב'

צומת ג'

אלונה פרידברג

הקורס מיועד לסטודנטים אשר מעוניינים להעמיק ולשכלל את עבודתם האמנותית האישית. מטרתו להעשיר את ההיכרות עם שיח האמנות העכשווית מחד ועם דרכי פעולה מסורתיות וחדשות המביטות אל ההיסטוריה וגם אל העתיד מאידך. עם אמנים הפועלים בשדה בהווה, עם מגמות מרכזיות ושוליות, עם השקה אל תחומי ידע מדיסציפלינות אחרות.

הקורס יתנהל בשני מישורים. הראשון יכלול צפיה ודיון בחומרים מגוונים מתוך שדה האמנות והתרבות של המאה ה-21. השני יכלול דיון בעבודות הסטודנטים אשר יוצגו במסגרת הקורס, דיון בשאלות העולות מתוך תהליכי העבודה האישיים, מתוך השדה התרבותי וכל עניין רלוונטי אחר אשר יבקשו להעלות בכתה.

הקורס אינו מדיומלי וניתן לפעול בו בכל נטייה רצויה.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה ופעילה, עניין בעשייה.

צומת ג'

הלל רומן

בשנת 2002 האמן פרנסיס אליס יחד עם חמש מאות מתנדבים מקומיים פרואניים הסיט דיונת חול עצומה למרחק של מספר סנטימטרים. הוא כינה את העבודה "כשאמונה מזיזה הרים". לאחר יום שרידי הפעולה המאומצת התפזרו ברוח ונמחקו. השאלות העולות מפעולה זו יעמדו בבסיסו של השיעור, האם וכיצד אמנות משנה את העולם? מה משמעותה הפוליטית והאם בכלל צריכה להיות לה כזאת? איזה חלק יכול להיות לחברה בפעולת האמן? האם הסיפור חזק מן המעשה? מה הטעם לשאול לשאלות?

סדנאות פרויקטאליות

סדנה מעשית תימטית לשנה ג' וד' המתקיימת כקורס שנתי אותו מנחים שני מרצים לסירוגין. חשיפת התוצרים של הקורס תתקיים בתערוכה מסכמת של הסדנא אשר נתמכת במנחים ובקבוצת הסטודנטים הלומדים יחד, הן רעיונית והן מעשית בגיבוש הפרויקט. העבודה על הפרויקט מדגישה עבודה תהליכית משלב הרעיון דרך המחקר ומציאת דרכי הביטוי המיטביות ועד גיבוש העבודה הסופית. תהליך זה קרוב יותר לתהליכי עבודה של אמן, הן מבחינת משך פיתוח העבודה והן מבחינת קנה המידה. הסדנאות מכינות את הסטודנט לעבודה על פרויקט אישי בו בחירת המדיום, גיבוש תכנית עבודה תהליכית וליווי הפרויקט ע"י המרצים מהווים הכנה

לעבודה העצמאית הנכונה לו בהצגת תערוכות בהמשך דרכו הלימודית בתערוכת סוף שנה ג', ביקורת יום ה' ובתערוכת הגמר.

סדנא פרויקטאלית – פיסול והעיר הקורנת

ברק רביץ מה בין הארכיטקטורה הפונקציונאלית לבין האמנות, המשוחררת מכבלי השימושיות? העיר הקורנת (Ville Radieuse), תכניתו האוטופית ומעוררת המחלוקת של הארכיטקט השוויצרי – צרפתי, לה קורבוזיה, הציעה מערך יחסים חדש בין אדם, בניין וסביבה, וצורה חדשה של התפרסות העיר במרחב. מהן, בהקשר זה, הקרניים של הפסל? כיצד הוא מקרין אל המרחב ואל הצופה? הסדנה תפגיש בין אוצר המילים וארגז הכלים של הארכיטקטורה עם הפיסול. היא תאפשר הצצה לעולמות התכנון בקני מידה משתנים: מביתן ובניין לתכנון נוף ותכנון עירוני. אלה יסייעו לנו בעמידה על הקשר שבין עבודת אמנות אל המרחב בו היא מתקיימת בפנים ובחוץ. כך, נשכלל את היחס בין הפסל למקיף אותו. בסמסטר הראשון נבחן את הקשר בין פיסול לבין ארכיטקטורה, מבנה, בניין וחלל בעזרת תרגילים ודיונים שיתקיימו סביבם. התרגילים ילוו בדוגמאות ובהרצאות על ארכיטקטורה ועל אמנות שיש לה קשר לארכיטקטורה. במידת האפשר יתקיימו גם סיורים. הסמסטר השני יוקדש ברובו לעבודה ממושכת על פרויקטים אישיים שיצאו לפעולה פיסולית כתגובה לארכיטקטורה. תוצרי הפרויקטים יוצגו בתערוכה משותפת. הסדנה מוקדשת לפיסול במובן הרחב, היכול להכיל פעולות במדיות נוספות ומגוונות.

סדנא פרויקטאלית – בעקבות קראפט, קרמיקה וחומר אקראי

הדס ניר רציונל ומטרות הקורס : להסיר את הגבול והנתק בין תהליך יצירת אמנות ופרקטיקה של עבודת קראפט. לאפשר לסטודנט יום עבודה מעשי בו יתמקד בחקר ההשראה והתכן ליצירתו תוך ניסוי וטעייה. הסדנאות יהיו פתוחות להתנסות של הצבה חוזרת ונשנית בחלל ושימוש רחב במכשור וחומרים, ללא הגבלת טכניקה או מדיום.

- העבודה באבניים אפשרית כטכניקה וחומריות שתפתח לפרויקט.

סדנא פרויקטאלית – "בלש / סופר / צלם"

רם ברכה דרישות קדם:

הקורס מיועד לבוגרי קורס מבוא לצילום א' ו/או צילום ממשיכים. (מומלץ במיוחד לבוגרי מבוא לצילום סטודיו (או שווה ערך) המתמצאים בסביבת סטודיו צילום.)

מטרות הקורס:

* הכרות עם כלי ייצור רלוונטיים (ציוד/חומרים/סביבות עבודה) (אנלוגית

/דיגיטלית)/תהליכי עבודה וכיו"ב.)

* שכלול אופני ההתבוננות הביקורתית של הסטודנט כלפי עבודות ותופעות צילומיות בכלל- **ועבודותיו שלו בפרט.**

(שימת לב מיוחדת תינתן לאספקטים כגון רתימת אמצעי היצור הטכניים, אחריות ודיוק כלפי רכיבי העבודה, צמצום הפער בין כוונה וביצוע, פרזנטציה וכ"ו.)

* בניית והצגת גופי עבודה קוהרנטיים, תוך כדי התחקות אחר ציר עבודה אישי ונסיון ליצור מעין "טביעת אצבע" צילומית.
* הגשת עבודה מסכמת ("בלש/סופר /צלם").

דרישות הקורס:

עבודה אינטנסיבית ורציפה, נוכחות סדירה והשתתפות ערה, ביקור בתערוכות נבחרות, קריאת טקסטים רלוונטיים, צפייה בחומרים נבחרים, ביצוע פרזנטציה אחת לפחות, הגשת תרגילים סדירה והצגת עבודת גמר.

לצד צבירת ידע וניסיון מקצועי לאורך שנות הלימוד במדרשה, הולך ונצבר אצל הלומדים גם מרחב עצום של סימני שאלה. אלה אזורי מבוכה ומסתורין, אזורי עמימות המבקשים להתבהר, מקומות שהלומד משווע להתוודע אליהם ובכל זאת, הם נשמטו עד כה מהביוגרפיה הלימודית שלו. שאלות כאלה יכולות להיחשב עבור הלומדים בטעות כלא חשובות או לא ראויות מספיק כדי לעלות לדיון; לעיתים הן נתפסות דווקא כחשובות מידיי – כלומר הרות גורל וגדולות מכדי להיענות בשיח בשיעור. בין החשד לטיפשות ובין מה שמסכימים לקבל בלית ברירה כבלתי ניתן להסבר, נוצר מרחב של אי-נחת שמקורו בהזנחת מקומה של השאלה. המחיר אינו רק החמצה של הזדמנות לדעת, של אפשרות להתוודע למה שמבקש תשובות, אלא גם החלשת עמוד השידרה והזהות של היוצרים והיוצרות הצעירים. לעיתים נוצרת אצל מי שעושה צעדיו אל תוך האמנות, על הגיונותיה השונים ועומקה האינסופי, תחושה של עמידה על יסודות רעועים, של עשייה מתוך רמיה והסתרת "חורים" של ידע, חסרים בהבנה, סדקים בגיבוש של תשתית אנושית, מקצועית ותרבותית, עליה ניתן לעמוד ולבסס יציבה זקופה כיוצרים בעולם. לאור כל אלה, הקורס מציע מקום גורף לשאלות. אחריהן יגיעו התשובות, עם סימני קריאה, בתקווה שאלו יעוררו שאלות חדשות. חומר הגלם של הקורס יהיה שאלות שיעלו על ידי הלומדים, באופן ספונטני וגם באופן יזום ומובנה. כשמהלך הקורס והתכנים והחומרים שאביא אליו ינותבו על ידי סימני השאלה שיעלו מהלומדים. עבודות הסטודנטים ישמשו אך ורק כחומר גלם להעלאת שאלות. לא נעסוק במה שמכנים "ביקורת עבודות", נמעיט בפרשנות על העבודות שיופיעו מידי פעם בשיעור. אבל נפתח זירה רחבת ידיים של שאלות על הגיונות אמנותיים, על יצירת משמעות, על היות אמנים, על מקוריות, על עצמאות מחשבתית, על "איך נעשים אמנים" והאם אנחנו אמנים, על ביוגרפיה אמנותית מקצועית, על סיכוי וסיכון, על אמנות וכסף, על תיאבון ליצירה, על קאנון, על שמרנות, על נידחות, על כתיבה על אמנות, על התביעה הבעייתית לדעת לנסח במילים את טיבה של האמנות שלי ועוד נושאים רבים אחרים שאין לצפות אותם טרם יישאלו. כל שאלה תקפה, והסרגל לבחינת רלוונטיות של כל שאלה הוא גמיש מאין כמותו. החוק היחידי בקורס – לכבד את הסקרנות, לכבד את אי הידיעה ולפעול יחד מול הזכות הראשונה – לדעת.

צומת ד'

אנג'לה קליין

סדנא שנתית במהלכה נשים במרכז את עבודתכם ואת תהליכי העבודה השונים של כל אחד מחברי הכיתה. נקודת מפגש שבה בין הנחייה אישית לדיון קבוצתי ננסה לפתח דיאלוג סביב הגרעין המתהווה בעבודתו של כל סטודנט. במקביל לדיון הפרטני והליווי של כל סטודנט נדון ונפגש יחד מול מהלך היצירה שקצהו תערוכה על כל המשמעויות הגלומות בכך. נעשה זאת תוך לימוד תערוכות נבחרות, נפגש עם אמנים ברגעים שונים המקדימים תערוכתם בשלבי עבודה שונים, ובעיקר תוך התייחסות להגשות שלכם במהלך השנה.

שיעורי חובה שנה ד' לכל המדיות

פורום וביקורת עבודות

פרופ' רועי רוזן
פרופ' דורון רבינא
ד"ר מירי סגל
רותי סלע
גיא בן נר

קורס חובה לשנה ד' המהווה מפגש של פורום הסטודנטים סביב סוגיות הרלוונטיות לרגע היציאה אל פעולה עצמאית בעולם האמנות. בחודש הראשון יכלול הקורס הרצאות רלוונטיות. החל מדצמבר יכללו מפגשי הפורום את ביקורות יום ה' ויצטרפו אל הפורום שאר מנחי שנה ד'. כל סטודנט שיבחר בכך יוכל להציב תערוכת יחיד בחללי התצוגה במדרשה (הרשמה מראש אצל מנהלת אירועי האמנות עדנה שינדלר). פורום הסטודנטים והמנחים יקיימו דיון סביב התערוכה. אל פרופ' רועי רוזן יצטרפו לדיון בתערוכות יום ה': גיא בן נר, רותי סלע, ד"ר מירי סגל, דורון רבינא.

הנחיה ד'

פרופ' רועי רוזן
פרופ' דורון רבינא
גיא בן-נר
אלונה פרידברג

הקורס כולל ברובו מפגשי הנחיה אישית בין הסטודנט למנחה. כל סטודנט מחויב בשלושה מפגשים לפחות בכל סמסטר. מטרת מפגשי הנחיה לעקוב אחר התקדמותו של הסטודנט בתהליך העבודה האישי, תמיכה רעיונית והעשרה של עולמות התוכן העולים מהעבודה, אפשרות לבחון כיווני עבודה ומחשבה שונים, ובסמסטר השני, תהליך מיקוד לקראת תערוכת הגמר. יש חובה לבחור מנחה אחד. מומלץ לבחור שני מנחים.

"לכתוב על מראה"

פרופ' דורון רבינא

מטרתו הפרקטית המיידית של קורס זה הוא להנחות סטודנטים בתהליך הכתיבה של טקסט שילווה את תערוכת הגמר שלהם בסוף השנה. אך משימה זו היא רק קצה קצהו של מה שהקורס שואף לעסוק בו. העיסוק בכתיבה על העשייה האמנותית של כל אחד מהלומדות והלומדים יעבור דרך שאלות אקוטיות לכל מי שעוסק באמנות:

- במה אני עוסק/ת?
  - האם אני אמור/ה לדעת לנסח במילים במה אני עוסק/ת?
  - האם ניתן בכלל לתרגם רעיונות אמנותיים לשפה מילולית?
  - האם הכתיבה על האמנות שלי מפוגגת קסם ומסתורין או מאפשרת ומתווכת אותו?
  - האם יש דרך אחת לדבר ולכתוב על אמנות?
  - מי הצופים ומי הקוראים שלי?
  - האם מה שאני עוסק/ת בו מעניין, מקורי ורלוונטי?
  - האם יש לי זכות להישמע?
  - את מי אני מדמיין/ת כנמענ/ים של מה שאני עושה?
  - האם אני מדבר/ת (כותב/ת) בשפתי או שאני מציית/ת לנהוג בשדה וב"שפת" האמנות?
- לצד שאלות אלו הקשורות במבט רפלקסיבי על עצמי, שאלות על המעשה האמנותי שלי והזהות שלי כאמנ/ית, יעסוק הקורס גם באספקטים קונקרטיים של כתיבת טקסט קיר.
- טקסט הקיר ייבחן כצומת של יחסי פנים וחוץ, של עמימות מול בהירות, של תפקיד הטקסט ככלי תקשורתי וכרכיב מילולי בתוך היקום החזותי של התערוכה.
- בהקשר זה יעלו סוגיות כמו:
- מה תפקידו של טקסט הקיר?
  - מה אמור לעשות, לחולל ולאפשר טקסט הקיר?
  - האם יש נוסחים מקובלים לכתיבת טקסט קיר?
  - האם עליו לספק פרשנות ולתת הקשרים מן החוץ?
  - למי אנחנו כותבים?
  - למה והאם צריך טקסט קיר?

- האם אני היא זו שצריכה לכתוב את טקסט הקיר?

הקורס יושתת על מפגשים בזום בהם נעסוק בסוגיות האמורות באופן עקרוני ונפגוש מודלים שונים של כתיבה ועמדות כלפי כתיבה. כמו כן בזמן המפגשים נקדיש זמן לתרגילים שיפגישו בין התובנות שנצברו ובין התכנים המעסיקים כל אחת ואחד מכם באמנות שלכם.

הנחיות למשתתפים בקורס:

1. הקורס יתקיים לאורך סימסטר ב' לסירוגין בימי חמישי ומידי פעם כשיעור זום בשעות הערב במועדים שיתואמו עם הלומדים בקורס. (בשבוע בו השיעור יתקיים בזום לא יתקיים שיעור פיזי)
2. יש להצטייד לכל שיעור בדפים בכלי כתיבה (מעבר למחשב בו צופים בזום)
3. השתתפות בקורס בשיעורי הזום עם מצלמה פתוחה
4. חובת השתתפות רציפה במפגשים
5. במהלך חלק מהשיעורים יוקדש זמן לתרגילים מעשיים שייעשו בזמן השיעור, וכן תינתן הפסקה בין חלקי השיעור.

מידע כללי על תחומי הלימוד המעשי

פיסול

האובייקט התלת-ממדי אינו יכול להתבדל כדימוי בלבד. נגזר עליו להיות חפץ בעולם. מכאן שתחום הפיסול נגוע, מעצם היותו, בשאלות של המקום, החלל והמרחב. הוא כפוף להם, ובה בעת בעל פוטנציאל לערער, לחולל בהם שינוי ולשבש את הגדרתם. לימודי הפיסול כרוכים בערנות מתמדת לסביבה. הם מבקשים לחדד את הרגישות ליחסים בינה לבין האובייקט, ובין השניים לבין האדם הצופה או המשתתף. המורים בתחום מציגים קשת רחבה של שפות ועמדות אמנותיות, וביחד מגלמים את יכולתו של הפיסול העכשווי לחבר ולצרף דרכי פעולה מגוונות ולחלוש על מדיומים שונים. כך, מאפשרים לימודי הפיסול להרחיב את גבולות ההתייחסות של פעולת הפיסול והמרחב שבו היא מתרחשת, ולשלוח זרועות לתחומי דעת ועשייה משיקים. הלימודים מבוססים על התנסות מעשית ורעיונית, וכוללים שיעורי ביקורת והנחיה. לצידם, רוכשים הסטודנטים בסיס היסטורי ועיוני למחשבה על פיסול. סדנת הפיסול היא מרכז הפעילות. זו מספקת חומרים, כלים, אמצעי ייצור וידע טכני, אך היא משמשת גם כמוקד מפגש חשוב וכמעבדה לחקירה קבוצתית ואישית, טכנולוגית ומחשבתית. בסדנה קיימת כיתת לימוד ובה ספריית חומרים, המציגה מנעד גדל והולך של חומרים מסורתיים וחדשים, וחושפת את הסטודנטים לטווח עשייה נרחב.

ציור ורישום

לימודי הציור במדרשה מבוססים על ההבנה כי הפעולה הציורית היא קודם כל פעולה רוויית תשוקה, אך תמיד גם צעד בתוך מסורת. מסורת איננה דוקטרינה, אלא בסיס לצמיחה ולשאלת שאלות נוקבות אודות המעשה הציורי כאן ועכשיו. את התשובות ימצאו הסטודנטים בעצמם, באמצעות מגוון רחב של מרצות ומרצים, המייצגים קשת של תפיסות אמנותיות וציוריות, ושעות עבודה רבות בסטודיו. מגוון הקורסים המוצע כולל שיעורים המתמקדים בציור פיגורטיבי ובציור מופשט, שיעורים שמרכזם רישום מהתבוננות ושיעורי ציור בעזרת מחשב, שיעורים המתמקדים במחשבת הציור ובדיון על עבודות ושיעורי סטודיו המאפשרים עבודה אינטנסיבית, שיעורים המתמקדים במדיום הציורי וכאלו המתמקדים בנקודות השקתו למדיומים אחרים. החשיפה לשלל הגישות האלו תחשוף בפני הסטודנט את הפנים הרבות של הפעולה הציורית, ואת המרחב הפוטנציאלי האדיר של המדיום.

צילום

לימודי הצילום ארוגים במערך הלימוד במדרשה בהתאם למעמדו המרכזי של הצילום באמנות היום. המנעד הרחב של שיעורי הצילום הנלמדים במחלקה משתרע בטווח שבין שיעורים בעלי אוריינטציה טכנולוגית-יישומית, אנלוגית ודיגיטלית, דרך שיעורי צילום תיאורטיים – בהם משמש הצילום פלטפורמה לברור סוגיות, תפיסות ועמדות אמנותיות עקרוניות, ועד לשיעורי הנחיה הדנים בתוצרי העבודה של הסטודנט/ית ומכוונים אותו/אותה ליצירת אינטגרציה מושכלת בין רכיבי הידע, אמצעי הייצור והמיומנויות שפורטו לעיל. כל זאת על מנת לזקק את השפה האישית והייחודית של כל סטודנט.

בין יתר נכסי המחלקה ראוי למנות את ציוד הצילום המקצועי ההולך וגדל העומד לשימושם של המתמחים, את המעבדה האנלוגית המורכבת ממעבדות שחור לבן וצבע ואת המעבדה הדיגיטלית של המחלקה המכילה ציוד קצה באוריינטציה צילומית-מקצועית, המאפשר הפקת הדפסות סופיות ברמת תצוגה והכול תחת קורת גג אחת.

קרמיקה

קרמיקה היא מדיום ביניים המקיים דיאלוג מתמשך עם ערכים ומגמות בתחומי עיצוב המוצר לצד דיאלוג פורה עם האמנות הפלסטית. נקודת המוצא ליצירה הקרמית הנה גוש אמורפי של חומר, בוץ, ולמרות זאת – המגמה שמאפיינת את הקרמיקה על חומריה ותחומי היצירה שלה – חורגת בהרבה מאותו גוש ראשוני. מגוון רחב של חומרים מקצוות העולם מגיע לסדנאות האמן ולבתי הספר ומאפשר, באמצעות הדרכה ורכישת הבנה טכנולוגית, לייצר מטמורפוזות חדשות. בנוסף, העולם התעשייתי המפותח של ימינו מקצר תהליכים ומציג הזדמנויות חיבור לחומרים, שיטות ומכשור חדישים.

פריצת הגבולות וחוקי המסורת הנוקשים של המדיה מאפשרת לקרמיקה העכשווית להגיע לדיוק בהגשמת מאוויים ורעיונות, ליצור עניין בתכנים אקטואליים ולהתחבר לתחומים משיקים. סדנת הקרמיקה מספקת חלל להתנסות מחקרית, אמנותית ועיצובית במגוון חומרים קרמיים, ציפויי זכוכית, תחמוצות של מתכות ומניפולציות אחרות. הסדנא מטופחת ומצוידת היטב וממוקמת בסמוך לסדנאות הפיסול והציור.

וידאו ארט

בעשורים האחרונים התבסס הוידאו כמדיום מרכזי והכרחי בעבודתם של אמנים רבים וקשה מאד לראות כיום תערוכת אמנות או את החיים בכלל מתקיימים בלעדיו. הוידאו מקיים יחסים אינטנסיביים עם שאר המדיומים ופותח מרחב קליידוסקופי של שאלות ואפשרויות. התכנית המעודכנת שלפניכם מציעה דלתות גישה רבות לאספקטים שונים של עשייה בוידאו; להיבטים רעיוניים ותוכניים כמו גם יישומיים ומעשיים.

תוכלו למצוא קורסים המתמקדים בהיבטים פלסטיים תוך התייחסות לצילום, חלל, הצבה והקרנה, הדוקומנטציה ויחסה לאמנות. כמו כן, בנמצא שיעורים הבוחנים היבטים פוליטיים, יחסים בין וידאו לפעולה ו/או לפרפורמנס וכבאלה שיוקדשו לחקירת יחסי הגומלין בין הוידאו לקולנוע ולמדיה. התכנית מציעה מסגרת עבודה עשירה ואיכותית לסטודנטים המעוניינים לבחור בוידאו כמסלול להתמחות ובמקביל קיים היצע רחב לאלה המעוניינים לשלב עשייה בוידאו לצד התמחות אחרת. סגל המרצים לוידאו מורכב מהיוצרים החשובים והבולטים בתחום ולרשות הסטודנטים עומד ציוד איכותי ומעודכן.

מבנה תכנית הלימוד:

שיעורי המבוא של שנה א' הינם חובה לכל הסטודנטים בשנה א' ומהווים תנאי סף לשיעורי הוידאו הנלמדים החל משנה ב': שיעורי הוידאו לממשיכים והמתקדמים.

תקצירי הקורסים בלימודי אמנות וקולנוע העיוניים

ראש התחום: ד"ר שי בידרמן

דרישות משותפות לכל הקורסים בלימודים עיוניים:

- השתתפות פעילה וקיום דרישות ספציפיות של הקורס במועדן. אין להחסיר יותר משלושה מפגשים בסמסטר (להוציא אישור רפואי בכתב). חיסור רביעי פירושו נכשל בקורס.
- עבודה עצמית של הסטודנט בקריאת חומר ביבליוגרפי על פי הנחיות המרצה.
- עמידה במבחן מסכם בכתב **או** בעל-פה (דורש אישור מיוחד) בתום הסמסטר באחד משני מועדים קבועים, **או** כתיבת עבודה, אלא אם כן מצוין אחרת על ידי מרצה הקורס.
- הועדה לענייני סטודנטים היא הגוף היחיד שמאשר פטורים.

מבואות חובה

מבואות החובה הנם שיעורי הרצאות המלווים בהקרנת דימויים והם מהווים בסיס היסטורי ותאורטי להמשך הלימודים העיוניים.

מבואות חובה שנה א'

מבוא מבטים על המאה התשע-עשרה

פרופ' אפרת ביברמן בתחילת המאה ה-20 שקעה האוניה טיטאניק בדרכה מאנגליה לניו יורק. בכך נחתמה במובן סמלי מאה פורייה ועשירה בהמצאות, גילויים ותמורות תרבותיות וחברתיות משמעותיות. למהלכים אלו השפעות מרחיקות לכת על האמנות והקולנוע: המחשבה הרומנטית, המצאת הצילום, התנועה הפרה רפאליטית, הריאליזם, המצאת הקולנוע וההתפתחויות הטכנולוגיות שקדמו לה, ועוד. כל תופעה כזו מניחה צורת התבוננות משלה, בין אם מדובר במבט קונקרטי או במבט מטפורי. בקורס זה ננסה לתפוס משהו ממבטים אלו שאפיינו מאה עשירה זו, שבה פעלו בין היתר מרקס ודארווין, תוך התבוננות באמנות המגוונת שנוצרה במהלכה בהקשר לתמורות התרבותיות והחברתיות שהציפו אותה.

מבוא לאמנות מודרנית

גלעד מלצר מה זה השנים המוזרות האלה? המוקדמת היא השנה בה הוצגה בפריז התערוכה שלימים תקרא סלון המסורבים, והשניה, היא השנה בה יצאה לדרך תנועת הדאדא. בין השנים הללו התגבש המודרניזם בתרבות ובאמנויות השונות, ופעלו מספר זרמים ותנועות אשר הפנו עורף למסורות ארוכות שנים של יצירה, בתכנים,

בצורות, בסגנונות, בפרקטיקות ברעיונות ובאידיאולוגיות. מהר מאד הן גם למדו
זו מזו, והפנו עורף זו לזו.

בקורס מבוא זה נביר את המאפיינים המרכזיים של השלב השני של המודרניזם –
שרבים רואים בו השלב המרכזי. נלמד על התנועות שהניעו את היציאה מהסטודיו,
השפעת הצילום, המהפכה התעשייתית, אמצעי תחבורה ועיור על העשייה
החזותית. על מקומן של נשים במחצית השניה של המאה ה-19 ובתחילת המאה ה-
20, השפעות מן החוץ שהביא הקולוניאליזם האירופאי מאפריקה, אסיה, ואיי
האוקיאנוס השקט, וכמובן זיקות לרעיונות בתחומי המדע, הפוליטיקה והחברה.
זהו קורס מבוא, כך שכל אחת מהתנועות, כל השמות של האמנים הגדולים, וכל
התופעות החיצוניות שיוזכרו "שווה קורס". זה למעשה "מצע" עליו עליכם לבנות
את התשתית שלכם להכרות עם המודרניזם כשהקורס יגמר. כי המודרניזם לא נגמר.
כולנו בניו ובנותיו.

מבוא לאמנות ישראלית

גלעד מלצר

"צעירה" בת קצת יותר ממאה, האמנות הישראלית הצליחה בפרק זמן קצר יחסית
לעבור מסע מרתק בין סגנונות, סוגי מדיה, פרקטיקות ורעיונות, כדי להציב אותה
בעשורים האחרונים בחזית העשייה האמנותית בעולם. הקורס יתמקד בכמה
מהתחנות הקריטיות של מסע זה.

מטרות הקורס: להתוודע אל תחנות מרכזיות בדרכה של האמנות הישראלית
מראשיתה ועד ימינו, תוך הבנה של מספר סוגיות אידאולוגיות ותיאורטיות שהאמנות
הישראלית מתמודדת עמן לאורך כל תולדותיה.

השורשים האירופיים והאוריינטליסטיים של האמנות הישראלית; בצלאל, המסעות
לאירופה והשפעת הסגנונות של שנות העשרה-והעשרים; אופקים חדשים; אסכולת
דלות החומר; החבורה הירושלמית והפוסט מינימליזם המקומי; אמנות מושגית;
אספקטים מרכזיים של העשייה של שנות התשעים, והעשור הראשון של שנות
האלפיים. נבחן את היחס של האמנות המקומית לדירה הבינלאומית, להתפתחויות
מרכזיות במודרניזם ובאונגרד ונביר את הניסיונות לייצר שפה מקומית ייחודית.

נתמקד בסוגיות הקשורות לייצוג הגוף היהודי־ישראלי, להבניית זהות חזותית,
ולאופנים השונים שגישות אידיאולוגיות ופילוסופיות השפיעו על הזרמים המרכזיים
בארץ.

מבע קולנועי א' – קורס מקוון

ד"ר פבלו

אוטין

הקורס יעסוק בהקניית כלים לניתוח והבנת אופני ההבעה של הקולנוע והמדיה האודיו-ויזואליים. מטרת הקורס תהיה לפתח אצל הסטודנט/ית יכולת קריאה של טקסטים אודיו-ויזואליים והבנה כי קיימות צורות וטכניקות שונות המייצרות משמעויות שונות. הקורס ישלב בין הבנה טכנית של כלי המבע האודיו-ויזואליים לבין הבנה אנליטית שלהם ושל האפקטים הרגשיים והמשמעויות הפסיכולוגיות, הסוציולוגיות, הפוליטיות והפילוסופיות (אתיות) שהם מייצרים. השיעור יספק הכרה עם המונחים הטכניים והאנליטיים הבסיסיים אשר מהווים את כליו של היוצרים והיצרות להבעה עצמית. בבסיס הקורס עומדת האמונה שהחברה בת זמננו עמוסה בדימויים ויזואליים ואודיו-ויזואליים. בני אדם צורכים ומתקשרים באמצעות הדימויים הללו, אך למעשה לא לומדים את השפה שלהם, את המורכבות של היחסים בין דימויים, פסקול, חשיבה וחוויה. מטרת הקורס לספק כלים להגברת המודעות לשפה שאנו משתמשים וצורכים באופן אינטואיטיבי כדי לאפשר לסטודנטים/ות לפתח חשיבה ביקורתית ומורכבת עליהם, וגם לשפר את יכולות הקריאה והחוויה.

הקורס יחלק את כלי המבע לארבע קבוצות גדולות מרכזיות:

- א. הפריים: צילום/נקודת מבט (זוויות מהן נמסר המידע, מרחק ממנו נמסר המידע, סוג תנועת המצלמה וקצבה, וכו')
- ב. התוכן של הפריים: העמדה ויזואלית/מיזאנסצנה (צבעים, קומפוזיציות, תנועה בפריים, נוף ותפאורה, תלבושות, איפור, חפצים ומשמעותם).
- ג. החיבור בין פריימים: עריכה (סוגים שונים של עריכת הדימויים, בניית הקצב, בניית אסוציאציות, עריכה תמטית, עריכה צורנית, יצירת מטאפורות והשוואות)
- ד. הקול: סאונד (מרכיבי פס הקול: דיבור, רעשים, מוזיקה, שקט; יחסים בין פסקול ותמונה: סאונד אופסקרין ואונסקרין, פנימי וחיצוני, דיאגטי, קולות אקוסמטרים, גשרי סאונד, פרספקטיבה קולית, ועוד).

דרכי ההוראה והלימוד:

קורס זה יתקיים באופן מקוון וברובו באופן א-סינכרוני. כלומר, הסטודנטים/יות יצטרכו להשלים אותו באופן עצמאי. המפגש הראשון והמפגש האחרון יתקיימו בצורה סינכרונית, כלומר יהיה מפגש זום כיתתי חובה, ויהוו את המבוא ואת הסיכום של הקורס. אך לאורך הסמסטר יהיה להשלים את השיעורים באתר המודל כולל התרגול והמשימות שכל שיעור מעלה. הציון של

כל שיעור א-סינכרוני הוא רק למען מעקב אישי ואינו חלק מהציון הסופי. פתרונות לתרגילים ומשימות מוגשים לבדיקה עצמית של כל סטודנט/ית. עם זאת, במקביל, כל כמה שבועות, בתום כל יחידה (צילום/מיזאנסצנה/עריכה/סאונד) יתקיים מפגש זום כיתתי סינכרוני קצר ובו יתקיים דיון על החומרים הנלמדים ונעשה עיבוד שלהם. הנוכחות במפגשים האלה היא קריטית וחובה. שם סטודנטים/ות יוכלו להשתתף ולהציג דוגמאות ולהעמיק בחומר הנלמד. מכיוון שמטרת השיעור היא להקנות כלים לניתוח שרטים וטקסטים אודיו-ויזואליים, נדרשת השתתפות פעילה בכיתה הוירטואלית. מצופה מהסטודנטים/ות להפעיל חשיבה יצירתית בזמן השיעורים ולנסות לנתח ביחד עם המרצה את הקטעים המועלים. בנוסף, מתבקשים/ות הסטודנטים/ות להפגין הכרה של חומר הקריאה בזמן השיעור.

מבוא לאמנות (עד המאה ה-17) – קורס שנתי

ד"ר	הקורס יוקדש לעיון בציוני דרך עיקריים בתולדות האמנות, מאז האמנות
אירנה	הפרה-היסטורית ועד המאה ה-17. הדיון יהיה כרונולוגי במהותו. נדון
צ'רנצק	בהתפתחות אמנותית וננתח יצירות מופת. במהלך הקורס נכיר מושגי יסוד
י	בתולדות האמנות. יצירות אמנות תבחנה בהקשרים שונים, כגון הקשרים

היסטוריים, חברתיים, דתיים, תרבותיים וכלכליים.

מבואות חובה שנה ב'

מושגי יסוד בתרבות המערב

נמרוד	המושג "תרבות המערב" מציין גוף רחב יריעה של ערכים, מסורות, מושגים, תפיסות עולם ונאראטיבים היסטוריים. ראשיתה של תרבות המערב ביוון עתיקה, ומאז היא לא מפסיקה לחזות את סופה, שיש הטוענים שהולך ומתקרב במאה ה-21. ממקומנו, בשוליים המזרחיים של המרחב הגיאוגרפי שמזוהה כמערב, נכיר כמה ממושגי היסוד של תרבות המערב.
מתן	נעשה זאת דרך קריאה ביצירות ספרות נבחרות מן הקורפוס העשיר שתחילתו באפוס ובטרגדיה היוונית. נמשיך ונקרא יצירות מימי הביניים, הרנסאנס והעת החדשה, עד למאה העשרים. בין המחברים שנקרא מיצירותיהם (ככל שיתיר הזמן): סאפפו, סופוקלס, אוגוסטינוס, שייקספיר, סרוונטס, טולסטוי, קיטס, קפקא, בקט. בין המושגים שנדון בהם: מערב ומזרח, טבע ותרבות, גורל וחירות, אמונה ומדע, רגש ושכל, יופי ואמת, כאוס וסדר.

מבוא לתאוריות ביקורתיות

ד"ר רוטי גינזבורג	תיאור הקורס: תיאוריות ביקורתיות תפסו מקום מרכזי במדעי הרוח והחברה בסוף שנות השבעים ושינו את התפיסה המחקרית והפרשנית בתחומים אלו. תאוריות אלו שינו בצורה משמעותית גם את השדה הפרשני והביקורתי של תולדות האמנות והקולנוע, והן מהוות לו בסיס עד היום. קורס המבוא מציע היכרות של התיאוריות הביקורתיות תוך דגש על ההקשר האינטלקטואלי וההיסטורי שבעטיו צמחו. נסקור חיבורים של הוגים מרכזיים כגון מרקס, הגל, פרויד, שעיצבו וניסחו שאלות מרכזיות בשדות מחקר שונים, אשר נהפכו למשמעותיים גם בהבנת תהליכים בתרבות והיוו את הבסיס לפיתוחם של התיאוריות הביקורתיות. דגש מיוחד יושם על האופן בו עוסקת התיאוריה ביקורתית בהגדרת הסובייקט, בסוגיות של ייצוג וחוויה (ניסיון), ובהתייחסות לשאלות של פרשנות. בין שאר הנושאים נעמוד על שאלות של יחסי כוח ומשטור, מודרניזם ופוסט מודרניזם, תרבות הצריכה והראווה, פסיכואנליזה ויחסי מגדר, פוסט-קולוניאליזם וגלובליזציה. באמצעותם נגבש ונעצב את הכלים האנליטיים ואת המושגים המאפשרים ניתוח ביקורתי-תיאורטי בשדה המחקר האמנותי וקולנועי.
--------------------------	---

סוגיות באמנות העכשווית

פרופ' רועי רוזן	תיאור הקורס ומטרותיו: סדרת מפגשים זו תשים לה למטרה לאפשר לסטודנטים להתוודע באופן שיטתי וסדור לבעיות ולרעיונות מרכזיים באמנות המאה העשרים והמאה העשרים ואחת. מהוויכוחים סביב תנועות האוונגארד בראשית המאה
------------------------	--

העשרים, דרך פסגות ההפשטה, הפופ, המינימליזם והרחבות השדה האמנותי, נתוודע לוויכוחים ולמתחים בין יוצרים ותיאורטיקנים שונים. מונחים תיאורטיים כגון אוואנגארד, פורמליזם, ופוסט-מודרניזם ייבחנו בזיקה ישירה ליצירות אמנות, וגישות אסתטיות יוצגו כבעלות מטען פוליטי ואידיאולוגי בעולם. טקסטים מכוננים ינתחו בכיתה בעזרת פרספקטיבות ביקורתיות דוגמת פמיניזם ופסיכואנליזה, ולנוכח נושאי יסוד כגון הייצוג העצמי.

דרישות הקורס:

נוכחות, השתתפות בדיון, מבחן סיום.

תולדות האמנות העכשווית

פרופ'	ההיסטוריה מעצם הגדרתה מתייחסת לאובייקט שלה ממבט רטרואקטיבי. כאן
אפרת	בדיוק עולה השאלה: כיצד מספרים את ההיסטוריה שמתרחשת עכשו? בחיבור שלו
ביברמן	<i>אסתטיקה זיקתית</i> נדרש האוצר הצרפתי ניקולה בוריו לסוגיה דומה. לטענתו, בעוד שהאמנות עצמה משנה את פניה לבלי היכר חדשות לבקרים ומכילה מבעים אמנותיים שלא ניתן היה לדמיין קודם לכן, המחשבה על אמנות עד לימינו אלה נסמכת במקרים רבים על הגות המאה השמונה-עשרה. בקורס זה נערוך היכרות עם אמנות הנעשית בעשורים האחרונים ונציע דרכים לחשוב על אודות מופעיה המגוונים. נתבונן על אמנים הפועלים היום, שמייצגים סוגיות כמו גבולות העשייה האמנותית ופלישתה לתחומים כמו עיצוב או חיי היום-יום, ערעור על המחשבה המדיומלית, טשטוש וביטול הגבולות בין אמן למתבוננת, אמנות ו/כאקטיביזם וסוגיות נוספות.

סדנאות קריאה

סדנאות הקריאה נועדו לשכלל ולהעמיק את ההתמודדות של הסטודנטים בקריאת טקסטים מורכבים ולשפר את יכולות הכתיבה שלהם.

על הסטודנט/ית לקחת שתי סדנאות בשנה ב' ללימודיו/ה.

דרישות משותפות לכל סדנאות הקריאה

השתתפות רצופה ופעילה.

הגשת תרגילי ביניים ותרגיל מסכם או עבודה מסכמת.

סדנת קריאה: דקארט והמשימה של העיצוב-העצמי

ד"ר עדי אפעל השיעור מכוון למתן הזדמנות לתלמידים להתנסות בקריאה של טקסטים קנונים-קלאסיים מן התרבות המערבית, ולהתבטאות בכתב ביחס להם. מעבר לכך, השיעור יהווה צוהר להיכרות עם התרבות האינטלקטואלית והאמנותית של המאה ה-17 בצרפת. נכיר באופן כללי את מבנה החברה והתרבות של צרפת בתקופה זו, ואת המגמות האמנותיות והרוחניות שאפיינו את התקופה. לאחר נקרא בכתביו של דקארט. נבדוק כיצד בכתביו התפתחו דפוסי מחשבה של חקירת ה"עצמי" וניהולו דרך התבוננות במנהגיו, בחירותיו ואמונותיו, באופן המכוון לעיצוב עצמי של האישיות אך גם של הגוף שהוא הנושא והמוציא לפועל של אישיות זו. נבדוק כיצד הממד הרגשי מופיע בכתביו של דקארט, וכיצד אמורה התבונה לנהל את חיי הרגש ולעצבם. נבדוק גם את הממד הספקני שניתן למצוא בהגות הקרטזיאנית, ספק המאוזן על ידי הצורך המתמיד בפיתוח יכולות ההיגיון וההבחנה הרעיונית. נכיר את הצורך ביצירה של סדר, מחד, ומאידך את המקרה והגורל המפריעים ליצירתו של סדר אחדותי.

סדנת קריאה - לקרוא אמנות בעברית

גלעד מלצר תיאור הקורס - בקורס נלמד את יסודות הקריאה של טקסטים אקדמיים, או כאלו אשר עושים בהם שימוש אקדמי במחקר וכתיבה על אמנות, תרבות וחינוך. תוך קריאה של כמה טקסטים מכוננים בנוגע לאמנות הישראלית, נלמד להבחין בחלקי הטקסט: טענה, שאלות מנחות, שימוש בדוגמאות, הפניות למראי מקום, ויכוח עם טענות נגדיות, פיתוח עמדה, סימוכין ועוד. נלמד קריאה ספירלית: זיהוי מונחים, שמות, תופעות שיש לקרוא ולהכיר מתוך הטקסט והחוצה. נצליב בין מידע בטקסטים שונים על מנת לפתח גוף ידע.

מטרות -

- למידת הליך הקריאה האקדמי

- הכנה לכתיבה אקדמית

- הכרות עם כמה טקסטים מכוננים בהקשר של האמנות הישראלית

הטקסטים שנקרא יוכרזו בכיתה. בהתאם לקצב ההתקדמות.

סדנת קריאה: ציור/צילום	
פרופ'	מטרת סדנת הקריאה לשכלל ולחדד את יכולות הקריאה והכתיבה של הסטודנטים.
אפרת	לאורך הקורס נבצע יחד בכיתה משימות של קריאה וניתוח טקסטים. נתחיל בקריאה זהירה ומתעמקת, ממנה נצא לבחינת עמדת הכותב, ניתוח האמצעים הרטוריים בהם הוא נוקט, ועד לדיון ביקורתי בטקסט הנתון. לצד הקריאה נעסוק בכתיבת טקסטים עיוניים קצרים.
ביברמן	מאז שהומצא הצילום במחצית הראשונה של המאה התשע עשרה ועד לימים אלו, מתקיימים בין ציור לצילום יחסים מורכבים וטעונים של תחרות וקנאת אחים מצד אחד, וחיידוד ההגדרה עצמית של כל מדיום, ייחודו וגבולותיו, מצד שני. במקביל, הולכות ומתרבות התופעות הממזגות בין שני המדיומים, כמו ציור המתבסס על צילום וצילום שמושפע ומתייחס לציור. לאורך סדנת הקריאה נקרא מספר מאמרים מכוננים שעוסקים ביחסים מורכבים אלו: נפתח במאמרו המכונן של וולטר בנימין, "היסטוריה קצרה של צילום". נמשיך במאמרו של פיטר גלאסי "לפני הצילום", נעבור למאמרו של מייקל פריד "ללא עקבות" ונסיים במאמרו של טיארי דה דב על ג'ף וול.

סדנת קריאה: טקסטים על קולנוע	
ד"ר בני בן	מטרת הקורס לספק כלים בסיסיים לקריאת וכתיבת טקסטים אקדמיים. הקנייה של מיומנויות משולבות של כתיבה וקריאה של טקסטים אקדמיים. הקורס נועד להעניק לסטודנטים כלים אקדמיים חיוניים, הכוללים: לימוד של כללי ההפניה והביבליוגרפיה; כללים של כתיבה אקדמית תקנית ורהוטה; שימוש מושכל במקורות אקדמיים רגילים ואלקטרוניים; קריאה וניתוח ביקורתי של טקסטים אקדמיים ושל מקורות מתחומי הקולנוע והתקשורת; דרכי ארגון שיטתי של מקורות אקדמיים, וכן סיכום, מיון ומיזוג של מקורות שונים.
דוד	במהלך הקורס נבחן מהי כתיבה אקדמית בתחום הקולנוע, מה מבחין אותה מכתביה לא אקדמית, כיצד ניתן למצוא ספרים ומאמרים מתחום זה וכיצד משלבים אותם בגוף העבודה. נקרא טקסטים אקדמיים נבחרים ונלמד כיצד ליישם אותם בשילוב עם ניתוח סרט. בהמשך נלמד לטעון טענות באופן עצמאי, לבסס אותן ולהרחיב אותן למהלך שלם. במשך הסמסטר נעבוד בשלבים על עבודת הסיכום של הקורס

ולקראת סופו נדון קבוצות קטנות בטיוטות לעבודות ונלמד לזהות קשיים ובעיות בכתיבה ודרכים לפתרון.

במהלך הקורס ירכשו הסטודנטים את המיומנויות הבאות: זיהוי נושא המאמר האקדמי, שאלת המחקר, טענה מרכזית וטענות משנה, רטוריקה של כותב/ת המאמר ועוד. כמו כן, ירכשו הסטודנטים כלים ליישומה של תיאוריה על סרט קולנוע; יצירת סינתזות ואינטגרציות בין טקסטים תיאורטיים וקולנועיים קיימים.

סדנת קריאה: הדימוי, הדימוי הנע והמילה: קריאה בכתבי זבאלד

נמרוד

נקרא מכתביו של הסופר הגרמני וו.ג. זבאלד, העוסקים בקשר שבין האמנות, הספרות והקולנוע. ביניהם: המאמר "קפקא הולך לקולנוע", ניתוח הציור "שיעור באנטומיה" של רמברנדט ברומאן "טבעות שבתאי", קובץ השירים "Unrecounted" המלווים בציורי דיוקן, סיפור החניכה מתוך "המהגרים" ושירים העוסקים בציורי המזבח של מתיאס גרינוולד. מתוך הקריאה בזבאלד, נחשוב על הקשר בין המושגים זכרון, דמיון, דימוי ותמונה, ועל האופנים שבהם הם מופיעים באמנות, בספרות ובקולנוע

מתן

קורסי בחירה

קורסי הבחירה הינם קורסים ממוקדים על נושא או סוגיה בתחום של הקולנוע והאמנות. חלק מהקורסים מתמקדים במדיום. על הסטודנט/ית לקחת שישה קורסי בחירה בשנים ב'-ד'.

מבוא לקולנוע ניסיוני ועצמאי – קורס מקוון

גלעד

בקורס זה נעצור בכמה מן התחנות המרכזיות של הקולנוע הניסיוני והקולנוע העצמאי בארצות הברית, אירופה, ובישראל מראשית הקולנוע. נבחן מהם המאפיינים ההפקתיים-כלכליים של קולנוע זה? מהם החידושים האסתטיים, הפורמאליים והסגנוניים המבדילים בין יוצר ליוצר ובין תת-זרם אחד למשנהו? ומהן החלופות שמציע הקולנוע הניסיוני והעצמאי לנרטיב, מזה של הקולנוע המסחרי? את קולנוע האוונגרד ניתן להגדיר כ"מתקפה על החושים", תוך שימוש במגוון רחב של שיטות ואמצעים לפרק – או להתעלם כליל – את נוסחאות הצילום, עריכה, בימוי, ובעיקר נרטיב של הקולנוע המסחרי. במקומן מושם דגש על עצמאות מוחלטת של היוצר, על שליטה בתהליך ההפקה, ועל הפניית תשומת לב לשאלות פילוסופיות-אסתטיות, פוליטיות, וביקורתיות כגון: יחסי הצופה\סרט; הגדרה מחודשת של יחסי האני והאחר, התמונה והדימוי, ויחסי הקולנוע עם מדיה אחרות. נכיר את חלוצי האוונגרד; את התבססות הקולנוע העצמאי בשנות העשרים

מלצר

והשלושים; את פריחת הקולנוע הניסיוני בשנות החמישים והשישים; ולבסוף נגיע לשני הגלים של קולנוע עצמאי שתחילתם עם יוצרים כמו רוברט פרנק, ג'ון קסווטאס, האחים מייזלס, אנדי וורהול, שירלי קלארק, הוליס פרמפטון, כריס מארקר, וז'אן לוק גודאר, והמשכם ב"גל השני" בראשות ג'ים ג'רמוש, ספייק לי, סוזן סיידלמן ולארי קלארק.

אוצרות

גלעד

תיאור הקורס: בקורס נלמד את התהליך המוביל לאצירת תערוכת אמנות נושאית, תוך הכרות עם כמה מהגישות המרכזיות של האוצרות המודרנית והעכשווית. נביר את אבני הדרך המרכזיות באוצרות – המוסדות, המוזיאונים, האוספים והאוצרים המרכזיים. מהם העקרונות שהנחו אוצרים אלו? מהן הסוגיות שהעסיקו אותם? באילו גישות אוצרותיות – תיאורטיות, היסטוריות ופרקטיות – הם נקטו? כיצד נראות תערוכות שונות? מהו חלל תצוגה "סטנדרטי" והיכן עוד ניתן להציג? מהם השלבים בהכנת תערוכה? תערוכות, יש לזכור אינן רק אוסף של אובייקטים, אלא גם מכשיר לייצור והפצה של ידע, מכשיר חינוכי בשירות מנגנונים אידיאולוגיים ותרבותיים – או כנגדם. דגש מיוחד יושם על אוצרות אמנות ואמנות בשדה התרבותי הרחב. הסטודנטים יכירו את סוגי התערוכות, תהליך הכנת התערוכה, תערוכות מפתח, תהליך מחקרי-עיוני, תפקידי האוצר, יחסי אוצר ועולם.

מטרות:

- אצירת תערוכה נושאית
- הכרת תולדות האספנות – בהקשריהם התרבותיים, הפסיכולוגיים, והפילוסופיים
- היסטוריה של מוסדות לתצוגת תרבות ואמנות
- האוצרות המודרנית – היסטוריה, תיאוריה, פרקטיקה
- התערוכה כמנגנון פדגוגי

חובות הסטודנטים

השתתפות בשיעורים, קריאת חומר הלימוד מתוך רשימת המקורות, הצגת רפרט בבית לקראת עבודת סיום: הצעה לתערוכה.

שקלול הציון

הצעה לתערוכה מסכמת + רפרט + על אוסף או טקסט.

תאריך סופי להגשה יקבע ויועבר לתלמידים באתר הקורס במודל.

HERסטורי: סדנה שיתופים בתולדות האמנות, רק נשים.

**גלעד
מלצר**

במאמר המכונן שלה "למה לא היו אמניות גדולות" מסבירה היסטוריונית האמנות לינדה נובלין את ההעדר הבולט של מחצית המין האנושי מתולדות האמנות. אלא שבהמשך היא מביאה כמה דוגמאות לאמניות גדולות. מאז פורסם המאמר, חלף למעלה מיובל וכיום ברור שלפחות מאז המאה ה-12 במערב, ועוד קודם לכן ברחבי העולם, נשים רבות ציירו, פיסלו, הדפיסו, רשמו, איירו – והחל מהמאה ה-19 צילמו ובהמשך הסריטו.

קורס זה הוא סדנה שיתופית. מטרתו: הכרות והקמת מאגר ארכיוני בעברית לאמניות נשים מרחבי העולם, בעיקר מלפני אמצע המאה העשרים, אז החלו נשים "להיכנס" לקאנון המודרניסטי והעכשווי.

אחרי קריאת המאמר של נובלין, כל סטודנטית בקורס תידרש להכין מצגת על אמנית מתוך רשימה עשירה ומגוונת שתוצג בפניכם. מרבית חומרי הקריאה והחומרים הויזואליים הם באנגלית.

אמנות הבארוק באירופה: קרוואג'יו, ברניני, רובנס, רמברנדט, וולסקז

**ד"ר
אירנה
צ'רנצקי**

בשיעור נדבר על אמנות שהתפתחה באירופה במאה ה-17. תחילה נכיר תרבות הומניסטית ומגמות אמנותיות עיקריות ברומא, בה עבדו אמנים כגון קראצ'י, קרוואג'יו, ברניני, בורומיני, גווצ'ינו, פוסן ואחרים. נדבר על ציור, פיסול, אדריכלות ועיצוב העיר, כולל המזרקות. לאחר מכן נדבר על יצירותיהם של האמנים בארצות השפילה (בלגיה והולנד של היום) וביניהם רובנס שעבד בארץ קתולית ורמברנדט שעבד בארץ פרוטסטנטית. נבחן את אמנותם על רקע של המגמות העיקריות באמנות ארצות השפילה במאה – ה-17. לבסוף נכיר אמנות שהתפתחה בתקופה הזאת בספרד. סיור במוזיאון ישראל הוא חלק מהקורס.

דיוקן – דמות, זהות וטיפוס – קורס מקוון

**גלעד
מלצר**

ייצוג הסובייקט הוא אחד הנושאים הפופולאריים ביותר באמנויות השונות. בין אם מדובר בדיוקן של מישהו אחר או עצמי, ובין אם מדובר בדיוקן של קבוצתי – ציור, פיסול, צילום, סרט, שיר או סיפור דיוקן מציבים במרכזם דמות, אמיתית או פיקטיבית.

בקורס זה נבקר בכמה מתחנות המפתח של ההיסטוריה של ייצוגי דיוקן באמנות, ומאוחר יותר גם בקולנוע. נבחן כיצד השינויים שעברו על הז'אנר החשוב הזה ביטאו את רוח התקופה או יצאו כנגדה.

מטלת סוף הקורס תהיה ניתוח של יצירת דיוקן, בתאום עם המרצה.

המעבדה לאתיקה The Ethics Lab – אתיקה של השראה

פרופ' דן גבע – הקורס – זוכה הפרס היוקרתי להוראה חדשנית 2017 מטעם CILECT – הארגון העולמי של בתי הספר למדיה אודיו-ויזואלית ופרס החדשנות הפדגוגית של מכללת בית ברל 2020, פורץ דרך בהבנת המשמעות האקטואלית של אתגרי הקיום המוסרי במאה ה-21 ומציע ערכת כלים מעשית לניווט מוסרי אישי.

תיאורטיקנים בעלי שם עולמי כתבו על הקורס:

קורס המציע תובנות מעשיות שיצוקות מתוך עקרונות קלאסיים-פרופסור ביל ניקולס, פדגוגיה פורצת דרך הצומת מתוך חכמת הפילוסופיה היוונית-פרופסור ריצ'רד לאניגן, מסגרת יוצאת דופן לחקור את הבחירות המוסריות של חיינו-פרופסור פראטפ רוגאני: פדגוגיה מבריקה המעניקה כלים מעשיים להתמודדות עם האתגר המוסרי – פרופסור לוצ'יה ריקארדלי

חובות:

1. השתתפות פעילה ומלאה בכל שלושת הימים המרוכזים של הקורס (לא יותרו חיסורים או איחורים) במהלך חופשת הסמסטר.
2. מטלת גמר: מתן עדות מצולמת בווידאו, ביום האחרון של הסדנה, לפי הנחיות המפורטות בסילבוס. כל עדויות פרויקט המעבדה יוצגו באתר החינוכי של המעבדה: www.theethicslab.com

האחים כהן

ד"ר שי בידרמן – הקולנוע של האחים כהן מהווה, מאז סרטם המשותף הראשון (רציחות פשוטות, 1984), מופת הן לעשייה קולנועית איכותית, מסוגנת ומהוקצעת, והן למחשבה פילוסופית השזורה בתוך נבכי הטקסט הקולנועי, מאירה אותו ומעירה עליו, ומשתמשת בו כדי לדבר ולנהיג רעיונות מחשבות ותפיסות עולם. בסרטיהם הבאים-החל מפארגו (1996) האלמותי, דרך ביג ליבובסקי (1998) הפולחני וכלה ביהודי טוב (2009) וביחי הקיסר (2013)-ממשיכים האחים כהן להתוות דרך קולנועית-פילוסופית משובחת ומרתקת, המהווה מופת מקצועי לקולנוענים ואתגר מתמשך לצופים. בקורס זה נבחן את הקולנוע של האחים כהן לפי "מפת דרכים" פילוסופית (שהיא בחלקה כרונולוגית וברובה כפופה למהלכי הטיעון הפילוסופיים עצמם). ננתח את סרטיהם השונים (ברמות העמקה משתנות), נבחן את המתודולוגיה הקולנועית (והפילוסופית) שלהם, ונציע קריאה קוהרנטית של הפילוסופיה הענפה של האחים כהן.

קולנוע איראני לאחר המהפכה האיסלמית

ד"ר בני

בן דוד

הקולנוע האיראני שנוצר לאחר המהפכה האסלאמית (1979), פרץ לתודעה המערבית והבינלאומית בפסטיבלים רבים, והוא מהבולטים, מהמקוריים ומוערכים בין הזרמים הקולנועיים שהופקו במדינות "העולם השלישי". סרטים אלה מספקים לצופה המערבי אשנב לחברה, לפוליטיקה, לתרבות ולדת באיראן. הם עושים זאת בשפה החזותית קולנועית נגישה ומובנת לכולם, תוך שהיא מבליטה השפעות של מסורות קולנועיות אירופאיות (הנאוראליזם האיטלקי והגל החדש הצרפתי) והסתייגות מזו ההוליוודית. הקולנוע האיראני העכשווי עשיר ומגוון בתכניו; הוא עוסק במהפכה ובמלחמה, נשים וסוגיות של מגדר, ילדות ועוני, מתחים בין ילדים להורים, מתחים מעמדיים, מרחבים עירוניים וכפריים, גלות והגירה, דת ומודרניות, זהות לאומית, מעורבות פוליטית, אסתטיקה ורפלקסיביות קולנועית ועוד. עם זאת, הסרטים משבילים להתעלות אל מעבר לסוגיות הלאומיות של המדינה, ומציגים חזון שתוקפו אוניברסלי. בקורס זה נתמקד בבמאים איראניים אישיים (בניגוד לבמאים ז'אנריים, מסחריים, של הזרם המרכזי), הנמצאים בצומת שבין המסורת והמודרני, והמתמודדים בחייהם וביצירותיהם עם מסגרות שלטוניות, דתיות, חברתיות ומשפחתיות סמכותיות, המשעבדות את הפרט והמגבילות את חירותו ואת חופש הביטוי והיצירה שלו. דגש מיוחד יושם על שיעבוד האישה על-ידי נורמות פטריארכליות ודתיות נוקשות וכן על המאבק הנשי לשחרורן ולקידומן של הנשים. נעסוק במתחים הפוליטיים, החברתיים, הרעיוניים, התרבותיים והאסתטיים, כפי שהם משפיעים על היצירה הקולנועית באיראן, וכפי שהם משתקפים בסרטים. נבחן את הנושאים ואת אופני המבע המיוחדים "הריאליזם הפואטי", המאפיין את הקולנוע האיראני. תשומת לב מיוחדת תינתן לאסטרטגיות הייצוג ולדרכי הביטוי שנועדו לעקוף את איסורי הצנזורה, לחתור תחת הנורמות ההגמוניות הדכאניות, וגם להתמודד עם האילוצים הכספיים והטכנולוגיים המגבילים את אפשרויות היצירה. נבחן כיצד קולנוע פשוט ונאיבי לכאורה, הנחשב לסגפני ולמינימליסטי, מפתח גישות מבע מורכבות על-ידי מיזוג של המימטי והרפלקסיבי, על-ידי שזירה של בדיון ותיעוד, ועל-ידי שילוב של הפיזי, הדמיוני והסימבול עם היומיומי והריאליסטי. בין הבמאים שנעסוק ביצירותיהם: עבאס קיארוסטאמי, מוחסין מחמאלבאף, סאמירה מחמאלבאף, מאג'יד מאג'ידי, ג'אפאר פאנאחי, בהמאן גוהבאדי, אשהאר פארהדי.

קולנוע ישראלי עכשווי

ד"ר בני ישראל ניצבת על פרשת דרכים של תרבויות, לשונות, מסורות ומגמות פוליטיות. **בן-דוד** הקולנוע הישראלי ניזון ממאבקים בין תרבויות מנוגדות, מתחים מעמדיים ואתניים, עמדות אידיאולוגיות ופוליטיות שונות, תפיסות של זהות ולאום שונות ועוד. מטרת הקורס היא לפרוס בפני הסטודנטים את המופעים הקולנועיים והטלוויזיוניים של "מלחמות" התרבות בישראל בקולנוע הישראלי שנוצר בשלושת העשורים האחרונים עוסק בהן. בקורס נדון אחר התגבשותה של התרבות הישראלית מתוך ערב רב של תרבויות, לשונות, מסורות והשקפות פוליטיות נבדלות.

הקולנוע הישראלי העכשווי, זה שנוצר בשני העשורים האחרונים, זוכה לשבחים רבים ובהצלחה ביקורתית ומסחרית, שמעידים על השינויים הרבים שהתחוללו בזירה תרבותית זו, ועל התגבשותו והתפתחותו של שלב חדש בהיסטוריה שלו. הדבר מתבטא גם בצמיחתו של דור קולנוענים חדש, שמביים סרטים וסדרות טלוויזיה באופן סדיר ובשכיחות גבוהה יחסית. לפיכך, הקורס יציג את הקולנוע הישראלי העכשווי באמצעות חלק מהיוצרים והיוצרות הבולטים כיום: איתן גרין, עמוס גיתאי, אבי נשר, שמי זרחין, ערן ריקליס, ג'ולי שלז, שבי גביזון, ארי פולמן, קרן ידעיה, יוסף סידר, ערן קולירין, איתן פוקס, דובר קוסושווילי, הגר בן אשר, רמה בורשטיין, שמואל מעוז, מיכל אביעד, נדב לפיד, ירון שני, רונית אלקבץ.

הסרט הקצר

ד"ר פבלו הקורס ידון במבנה ובמהות של הסרט הקצר. דרך צפייה במגוון רחב של סרטים קצרים מרחבי העולם ומתקופות שונות, השיעור יחקור סוגיות שונות הקשורות לעשייה של סרט קצר. מטרת הקורס הן מצד אחד להפגיש את הסטודנטים עם מגוון סרטים קצרים מז'אנרים, סגנונות וגישות שונים. מצד שני באמצעות החשיפה לעורר דיון בדרכים השונות שיש ליוצרים להתמודד עם היתרונות והמגבלות של הסרט הקצר, אל מול הסרט הארוך. בסופו של דבר הסטודנטים יצאו עם ידע רב שיאפשר להם לחשוב בצורה יצירתית על פורמט הסרט הקצר כצורה עם מאפיינים משלה.

נרטולוגיה

ד"ר בני אנו נוהגים להשתמש במונחים "סיפור", "נָרְטִיב" ו"עלילה" כאילו הם מונחים דומים או זהים. ואכן, בהקשרים מסוימים (כמו, למשל, בשפת היומיום בשיח בין חברים ובטורים של ביקורת קולנוע המופיעים בעיתונות המודפסת והדיגיטלית) הם מופיעים כמילים נרדפות. עם זאת, חרף הדמיון והקשר המושגי ביניהם, אין הם מונחים זהים. בפרק זה נציע הגדרה כללית ל"נָרְטִיב" ונציג את מכלול המונחים

המשתייכים לקטגוריה זו: סיפור, עלילה, נרטיב, דרכי הסיפור (narration) ומספר (narrator).

נקדים לדיון הקולנועי סקירה קצרה על מרכזיותם של סיפורים בחינוך, על יכולותינו לעבד חוויות לסיפורים ועל הציפיות שאנו מפתחים ככל שאנו נחשפים לסיפורים רבים יותר. בהמשך נתמקד בהיבטים הצורניים של העלילה הקולנועית. חלקו המרכזי של הפרק יוקדש להיכרות עם מונחי מפתח בנרטיבולוגיה (תורת הסיפור) ולעמידה על חשיבותם של מונחים אלה: נבחן את הקשר בין הנרטיב לזמן; נתייחס לחשיבות המרחב או החלל שבו מתרחש הנרטיב; נכיר את מרכיבי העלילה (אקספוזיציה, נקודת מפנה או אירוע מחולל, שיא והתרה); נבחין בין שלושה סגנונות של נרטיבים: ריאליסטי, קלאסי ופורמליסטי; נבחן מרכיבים נרטיביים בסרט הדוקומנטרי וננסה לעמוד על מאפייניו הייחודיים של הנרטיב בסרט קצר. מושגי היסוד והגישות התאורטיות ישמש בסיס לדיון בסוגיות הבאות: היחס בין הרטיב לדימוי הנע, קשרי הגומלין בין הנרטיב במדיום הקולנועי לבין תפקודו של הנרטיב במדיה אחרים (ספרות, טלוויזיה), טכניקות סיפוריות (מספר בגוף ראשון, שימוש בקול-על, מספר לא מהימן), נרטיב וז'אנר, יחסי תמונה-קול, תפקידו של הצופה בכינון הנרטיב ועוד, הנרטיב המורכב (network narratives), הנרטיב בעידן המדיה החדשה ועוד. סוגיות אלה ייבחנו באמצעות הקולנוע ההוליוודי הקלאסי, הקולנוע האירופאי המודרני וסדרות טלוויזיה.

מד"ב ופנטזיה

ד"ר שי בידרמן

תרבות הז'אנרים הקולנועית העמידה לבחינה תיאורטית ומעשית שני ז'אנרים בעלי ייחוד ומשמעות פילוסופית: ז'אנר המדע הבדיוני וז'אנר הפנטזיה. תוך השתלבות במסורת ספרותית ענפה, מכילים ז'אנרים אלו את האפשרות הפילוסופית-קולנועית לבחון את גבולות המציאות ולעמת את הצופה עם הגדרותיה ותכונותיה. סרטי המדע הבדיוני מעמתים את התוכן הקולנועי עם הניגוד הכמעט-פרדוקסלי שבין מדעיות (אובייקטיביות, ריאליזם) ובדיון; סרטי הפנטזיה, בתורם, מעמתים את המצג הקולנועי עם שלל הנחות, לאו דווקא אלו המדעיות, שאותם אנו מניחים (ומייחסים) למושג המציאות (היפוכו הקטגורי של החלום, הדמיון והבדיה). בשני אלו, כמו גם בז'אנרים סמוכים (כמו ז'אנר האימה) מתקיים מהלך קולנועי עקבי של איתגור תפיסת המציאות של הצופה מחד – והגדרה פוזיטיבית של גבולות המציאות (מתוך העימות שלהם עם האלטרנטיבות) מאידך. בקורס ננסה להתחקות אחר השורשים (ההיסטוריים, אך בעיקר התמטיים) של ז'אנרים אלו. נציג מודלים

עיוניים להבנת הז'אנרים, נדגום ייצוגים בקאנוניים (יותר ופחות) של הז'אנרי, ונגבש עמדה לגבי אפיוניהם של הז'אנרים ולגבי חשיבותם בהיסטוריה הקולנועית.

תולדות הקולנוע ישראלי

ד"ר פבלו אוטין

הקורס יסקור תחנות יסוד בהיסטוריה של הקולנוע הישראלי מתחילתה ועד שנות ה-1990. המיקוד של הסקירה יהיה הקשר שבין הניסיון לפתח תעשייה מקומית עם אסתטיקה קולנועית ייחודית, לבין האופן שבו האסתטיקה הזאת נועדה לתת מענה לתפיסות וצרכים אידיאולוגיים וחברתיים של התקופה. באמצעות ניתוח סרטים בהקשר ההיסטורי-חברתי-תרבותי-פוליטי שלהם הקורס יציע חשיבה על מאפייני התרבות הישראלית כפי שהיא מוצגת בקולנוע וכמו כן דיון על האופן שבו הקולנוע משפיע ותורם לעיצוב הזהות והתרבות הישראליים. נושאים כגון הסכסוך הישראלי-פלסטיני, זיכרון השואה, מרכז מול פריפריה, עלייה ורב-תרבותיות, ציבורי מול פרטי, משפחה מול יחיד, הגדרת זהות "ישראלית" אחידה, דת וחילוניות, מתחים בין אשכנזים לבין מזרחים, תרבות צבאית, הוואי עממי ופולקלור, ינותחו לאור טקסטים קולנועיים בולטים כגון "מציצים", "השוטר אזולאי", "החיים על פי אגפא", "צ'רלי וחצי", "אזרח אמריקאי", "אוונטי פופולו", "מאחורי הסורגים", "הלהקה", ועוד. כתוצאה יתחכך הקורס אחר סרטים מרכזיים בתולדות הקולנוע הישראלי בחיפוש אחר הסגנונות האסתטיים השונים שאפיינו ומאפיינים את הקולנוע המקומי ומעצבים את הזהויות התרבותיות המגוונות בחברה הישראלית. את הקורס תוביל השאלה "למה צריך קולנוע ישראלי?" וכל אחת מהיחידות תתן תשובה אחרת שתוביל אותנו הן במסלול כרונולוגי-היסטורי והן העמקה לפי נושא. התשובות יתנו כותרות לפרקים/נושאים של הקורס: לצרכי הסברה (קולנוע מטעם), לצרכי בידור (קולנוע מסחרי), לצרכי אמנות (קולנוע אישי-אמנותי), לצרכי ביקורת פוליטית (הקולנוע הפוליטי), לצרכי עצמו (קולנוע לשם קולנוע), לצרכי ייצוגים של פלחים שונים בחברה (קולנוע רב תרבותי וחברתי)

מקוריות

נמרוד

הקורס יעסוק במובנו של המושג "מקוריות" במחשבה המודרנית על אמנות. נקודת המוצא תהיה הדיון של קאנט בביקורת השלישית בדמות הגאון, המתייחדת במקוריות, מופתיות וטבעיות. נבאר את יחסי הגומלין בין שלושת הסגולות הללו ובייחודיותה של האמנות היפה ביחס למדע, לטבע ומלאכה.

מתן

נקרא בהמשך את מאמרו של ט.ס. אליוט "מסורת וכשרון אינדיבידואלי" המזהה את המקוריות דווקא עם הרגעים שבהם המסורת מופיעה מחדש בתוך יצירה

עכשווית ורואה ביצירה תהליך של מחיקת-עצמי ולא תהליך של ביטוי-עצמי. נמשיך ונקרא ב"מות המחבר" של בארת ונעסוק בביטול התפיסה של הטקסט כנובע ממקור אנושי, פסיכולוגי והיסטורי. את הפרק התיאורטי בקורס נחתום בטקסט של פרוסט אודות רמברנדט שהוא בעיני מחברו מופת של מקוריות. נסיים את הקורס בקריאת עדויות של אמנים ואנשי קולנוע אמריקאיים משנות ה-70 ועד ימינו לגבי מקומה של המקוריות ביצירתם (פולוק, סטלה, ג'אד, קלי, ג'רמוש).

פילוסופיה של הטכנולוגיה והצילום

**נמרוד
מתן**

מטרת הקורס לבחון בכלים ביקורתיים מושגי יסוד בשיח הטכנולוגי ולנסות לפרש באמצעותם תופעות טכנולוגיות המאפיינות את העידן הנוכחי וכן עידנים קודמים לו. בין המושגים שנדון בהם: logos – techne (המרכיבים את המושג טכנולוגיה) כלי, מכשיר, מכונה, מודל, מחשב, מידע, תכנון, עיצוב, ועוד. בין התופעות הטכנולוגיות שנחשוב עליהן: הדפוס, הסרט הנע, תחבורה, הטלפון והאינטרנט. נקדיש תשומת לב מיוחד לטכנולוגית הצילום ולשאלות שהיא מעלה ביחס לאמנות.

נקרא קטעים מכתבי אריסטו, דקארט, מארקס, בנימין, פלוסר ואגמבן.

לתאר אמנות במילים

**נמרוד
מתן**

האתגר הגדול של ביקורת האמנות הוא לתאר ולא לפרש יצירות אמנות – כך טוענת סוזאן זונטאג במאמרה הנודע "נגד פרשנות". תיאור של יצירות אמנות (ואובייקטים בכלל) במלים הוא פרקטיקה אנושית עתיקת יומין, שהיוונים כינו בשם אקפרסיס.

הקורס יתמקד בקריאה וניתוח של תיאורים מילוליים כאלה, החל מתיאור מגן אכילס באיליאדה, דרך תיאורי יצירות אמנות בשירה הרומנטית ועד לתיאורים כאלה בשירה ובספרות מודרנית כמו גם בטקסטים ביקורתיים שונים.

מה נשאר מיוון

**נמרוד
מתן**

הקורס יעסוק בפילוסופיה ובספרות של של יוון העתיקה כגוף מחשבה רלבנטי ביחס לאמנות ותרבות עכשוויות. נקרא מכתבי הפילוסופים הירקליטוס, אפלטון ואריסטו, וכן קטעים מהאיליאדה והאודיסיאה ומטרגדיות של אייסכילוס ואורפידס, ככל שיתיר הזמן. נחשוב באמצעות הטקסטים על שאלות עכשוויות בנוגע לאמנות, תרבות, מדינה וחינוך ונסה לזהות את ערכי התרבות היוונית העתיקה ביצירות אמנות וקולנוע.

הפרימיטבי

נמרוד
מתן

הוגים ואמנים מודרניסטיים נמשכו אל אופני מחשבה וייצוג שנדמו בעיניהם פרמיטיביים. במהלך הקורס ננסה להבין מהי פרמיטיביות, כיצד היא קשורה למושגים כמו קידמה, עכשוויות ומודרניות, נעסוק במושגים משיקים כגון פרהיסטורי, עתיק, מיתוס, כישוף, אמונה תפלה, אינסטינקט, ועוד, ונסיים במבט על אמנות פרה-היסטורית ובפרמיטיביות כמאפיין סגנוני באמנות מודרנית. נקרא מכתביו של האנתרופולוג ג'יימס פרייזר, מכתבי הפילוסופים לודוויג ויטגנשטיין ו-וויליאם ג'יימס ומכתבי פרויד ובטאיי.

תולדות הקולנוע

תולדות הקולנוע א'

ד"ר זהר
אלטמן
ראביד

הקורס יעקוב אחר התפתחות המדיום הקולנועי מראשיתו ועד המעבר לקולנוע המדבר תוך מיפוי הזרמים העיקריים, מגמות בולטות, אסכולות מרכזיות, ז'אנרים ויוצרים מרכזיים. ההיסטוריה הקולנועית תבחן בהקשרים תרבותיים, חברתיים ופוליטיים, כמו גם בהקשר לאומנויות אחרות.

תולדות הקולנוע ב'

ד"ר זהר
אלטמן
ראביד

הקורס יתמקד בתיאור התפתחות הקולנוע משנות השלושים של המאה העשרים ועד שנות החמישים, בהמשך ישיר לקורס "מבוא לתולדות הקולנוע א". הדגש יושם על הקולנוע ההוליוודי הקלאסי תוך מיפוי הזרמים העיקריים, מגמות בולטות, יוצרים מרכזיים, תהליכים וזיקות הדדיות. ההיסטוריה הקולנועית תבחן בהקשרים תרבותיים, חברתיים ופוליטיים, כמו גם בהקשר לאומנויות אחרות.

תולדות הקולנוע ג'

ד"ר זהר
אלטמן
ראביד

הקורס יעקוב אחר התפתחות המדיום הקולנועי מאמצע שנות הארבעים באירופה ועד סוף העשור השביעי של המאה העשרים תוך מיפוי הזרמים העיקריים, מגמות בולטות, אסכולות מרכזיות, ז'אנרים ויוצרים מרכזיים. ההיסטוריה הקולנועית תבחן בהקשרים תרבותיים, חברתיים ופוליטיים, כמו גם בהקשר לאומנויות אחרות.

תולדות הקולנוע ד'

ד"ר זהר
אלטמן
ראביד

הקורס יעקוב אחר התפתחות המדיום הקולנועי מאמצע שנות החמישים ועד סוף העשור השביעי של המאה העשרים תוך מיפוי הזרמים העיקריים, מגמות בולטות, אסכולות מרכזיות, ז'אנרים ויוצרים מרכזיים. ההיסטוריה הקולנועית תבחן בהקשרים תרבותיים, חברתיים ופוליטיים, כמו גם בהקשר לאומנויות אחרות.

סמינריונים

מטרתו של קורס סמסטריאלי זה היא להכשיר את הסטודנט בכתיבת עבודה עיונית בתחום תולדות האמנות וקולנוע ובפרשנותם, או בתחום התאוריה והביקורת, ולהקנות הרגלי דיון משותף על נושא אקדמי. במהלך הסמסטר יעבור הסטודנט הכשרה בשימוש במאגרי מידע חזותיים וטקסטואליים. קורסים אלה הם חובה לתלמידי שנה ג'.

שימו לב: לא ניתן לעבור לשנה ג' ללא השלמת סמינריון.

דרישות משותפות לכל שיעורי הסמינריון:

- רמת מתקדמים לפחות באנגלית.
- הגשת רפרט בכיתה על פי הנחיות מנחה הסמינריון.
- עבודת הכנה, לעתים במאגרי מידע מחוץ למדרשה.
- אין מבחן מסכם.

סמינריון – קולנוע אמריקאי עכשווי

ד"ר שי בידרמן

ראשיתו של סמינר העוסק בקולנוע אמריקאי עכשווי בשתי שאלות המתחייבות מהכותרת: מה הופך קולנוע ל"אמריקאי"? ומהם גבולותיה של ה"עכשוויות"? קולנוע אמריקאי, לעניין סמינר זה, יהיה קולנוע שנוצר בצפון אמריקה (או בעולם האנגלו-סקסי/הוליווד) או קולנוע שמשקף בתכניו או באופניו את הלך הרוח, התרבות ומכלול הבעיות, של התרבות האמריקאית. בכך יש גם מענה לשאלה השנייה: ה"עכשוויות" של הקולנוע תתמקד, אמנם, מבחינת ההיסטוריה של הקולנוע, בשלושת העשורים האחרונים (שנות השמונים והלאה). ברם, ובמקביל, עכשוויות זו תוצג גם, באופן לא פחות חשוב, מתוך המושג הגרמני zeitgeist (כלומר: רוח הזמן, רוח התקופה). הווה אומר: קולנוע אמריקאי עכשווי ייבחן מתוך הזמן ההיסטורי בו הוא נעשה, אבל בה בעת גם לאור האופן שבו הוא מייצג, משקף, מבטא, ואולי אפילו מחולל, התפתחויות ותמורות בתרבות האמריקאית בת זמננו. מתוך כך יגזרו הן המטרה והן המתודה של הסמינר. מטרת הסמינר היא להציג את תפקידו של הקולנוע בייצוג וחשיפת המתחים, הקונפליקטים והחרדות המטרידים את החברה האמריקנית העכשווית ואת זהותה הלאומית. הדבר ייעשה באמצעות צפייה אינטנסיבית בסרטי קולנוע שנוצרו במהלך תקופה זו, ובאמצעות קריאה במחקרים אקדמיים העוסקים בקולנוע זה בהקשרים רחבים של חברה ותרבות. בסמינר נעקוב אחר במאים נבחרים, סרטים שונים וז'אנרים מרכזיים, מתוך כוונה לאפיין את אופניו ואופקיו של הקולנוע האמריקאי העכשווי, ומתוך ניסיון להתחקות אחר מגמות מרכזיות המאפיינות אותו, ואחר הבעיות המרכזיות שאיתן הוא מתמודד. נכיר דיונים ומחלוקות מרכזיים על אודות הקולנוע האמריקאי העכשווי

–דרכי הפקה, אסתטיקה של הטקסט הקולנוע ומשמעויות חברתיות ופוליטיות של ממסד קולנועי זה. נתחקה אחר עבודותיהם של במאים דומיננטיים (ספייק לי, סטיבן ספילברג, אוליבר סטון, האחים כהן, קוונטין טרנטינו, מייקל מאן, סטיבן סודרברג, ואחרים), אחר ז'אנרים מרכזיים (סרטי מסע, נוסטלגיה, קומדיה רומנטית, מלחמת ווייטנאם, מדע בדיוני, ניאוו-נואר והז'אנר ההיברידי, הסרט התיעודי, ועוד), ולא פחות מכך – אחר סוגיות מרכזיות המעסיקות את החברה והתרבות האמריקנית העכשווית (אידיאולוגיה קפיטליסטית, זהות אישית וקולקטיבית, שאלות של גזע, מגדר ולאום, חיי משפחה, דומיננטיות פוליטית, תהליכים חברתיים ופוליטיים מרכזיים כגון: סוף המלחמה הקרה, סוף המילניום, התקפת הטרור של 9/11, המלחמות במזרח"ת, ועוד). נעקוב אחר כל אלה מתוך המבט המחויב אחר ההיסטוריה האמריקאית (כמגדיר חיצוני של "רוח התקופה") והשוואתה להיסטוריה (הטכנולוגית והמסחרית) של תעשיית הקולנוע האמריקאי (קולנוע דיגיטלי, הולדת הבלוקבאסטר, הולדת המולטיפלקס, הקולנוע ההוליוודי והקולנוע העצמאי, ועוד).

סמינריון: על אמנות ואהבה עצמית

פרופ' נרקיס המאוהב בעצמו, ששקע לחלוטין בהתבוננות בדימוי העצמי שלו הנשקף אליו מן הברכה, לא שער מן הסתם את המקום שתרבות המערב תייחד לו אלפי שנים מאוחר יותר. בחיבור מפורסם שלו משנת 1914 מציג פרויד את המושג נרקסיזם, וטוען שבמינון נכון מדובר בתופעה הכרחית לכינונה של סובייקטיביות באשר היא. כעבור כמה עשרות שנים יפתח לאקאן הנחות אלו ויראה כיצד הן פועלות. לצד העיסוק של הפסיכואנליזה בסוגיה, הנרקסיזם נכרך בתיאוריות של אמנות וביצירות ספרות מאז הרנסאנס ועד היום.

בסמסטר הראשון נבהיר ונחקור את מושג הנרקסיזם ואת הקשר בינו לבין האמנויות השונות. בסמסטר השני יבחר כל סטודנט נושא לעבודת סמינר הקשורה למושג במשמעותו הרחבה, עליה נעבוד במשותף תוך העמקת ידיעותינו בנושא.

סמינריון – זכרון וזהות בתרבות הישראלית

גלעד

מלצר

בסמינר זה נבחן כיצד האמנות הישראלית התמודדה וממשיכה להתמודד עם שאלות הנוגעות לייצוג זהויות שונות ולזיכרון הקולקטיבי. נבחן את ההשפעות ההדדיות שיצרו התהליכים והמבנים של הסכסוך במזרח התיכון על מושגים כמו אזרחות, לאום, שייכות, והזדהות קבוצתית. דוגמא לנושאים בהם תדרשו לחקור במהלך השנה: הייצוג של דמויות המזרחי, הצבר, הערבי והעולה החדש באמנות הישראלית; מה הקשר בין יצירה אמנותית לבין יצירת זהות? כיצד קהילה מזהה את עצמה, או מזוהה על-ידי אחרים? מה תפקידה של המדינה, ושל הקהילה\חברה, ביצור ויצוא של תוצרים, תכנים, ואירועים תרבותיים? אלו זהויות אלטרנטיביות מאפשרות הגדרות חדשות אלו, לנשים, מיעוטים, מהגרים, עובדים זרים, תנועות מחאה.

נעקוב אחר תהליכי היצור, ההפצה והקליטה בשיח הציבורי של חפצים, אירועים ותכנים שמוצגים על-ידי תרבות הזיכרון. נמפה את תשתית מוסדות ואירועי הזיכרון בארץ -- ימי זיכרון, מוזיאונים, אנדרטאות – ונבחן את השפה המיוחדת של אבל, חגיגה והנצחה. נתרכז באזכור השואה, ביצירת הנרטיב הלאומי, במקרה המיוחד של רצח רבין, ובנרטיבים האלטרנטיביים שצצו בעיקר בעשור האחרון. ננתח טקסטים, שירים, סרטי קולנוע וטלוויזיה, תכניות רדיו, ועבודות באמנות פלסטית. נעקוב אחרי תהליכי הנצחה, מיתולוגיזציה, וויכוחים ציבוריים סביב נושא האזכור כפי שהם באים לידי ביטוי במדיה הישראלית.

אקטיביזם וחינוך – תחום החינוך לאמנויות והוראת אמנות

ראשת התחום: רונית אטינגר

רכזת הדרכה פדגוגית: זהר סיטנר

לימודי החינוך במדרשה – פקולטה לאמנויות מדגישים את המעמד התרבותי, החברתי, והאזרחי של החינוך לאמנויות. מטרת הלימודים היא להכשיר בוגרים בעלי עמדה חינוכית, חשיבה ביקורתית ותודעה אזרחית האמונים על היבטים תיאורטיים ומיומנים בהיבטים מעשיים חינוכיים-אמנותיים. לימודי החינוך לאמנויות (אמנות חזותית וקולנוע) שואפים להכשיר בוגרים בעלי אישיות יוצרת, חשיבה רפלקטיבית ומחויבות חברתית, המכירים וחווים תהליכי יצירה ויכולים לעודד ולטפח התבוננות פנימית, תהליכי אמנות ויצירה, ומעורבות אזרחית גם אצל אחרים.

התכנית מכשירה את הסטודנטים להוראה במסלול הרב-גילאי (א-י"ב) וגם להוראה במסגרות אלטרנטיביות ובחינוך הבלתי פורמלי. לאור מטרה זו, עוצבה תכנית לימודים רב-גילאית, שבבסיסה עומדים חשיבה רב-תחומית ויחסי גומלין בין כל תחומי הדעת הנלמדים במדרשה. הלימודים משלבים קורסים עיוניים ותכנים תיאורטיים עם הכשרה והתנסות בהוראה כדי לבחון את הקשרים שבין הפעולה האמנותית לזו החינוכית והחברתית.

הלימודים העיוניים בתחום החינוך לאמנויות מספקים תשתית להבנת העקרונות של החינוך לאמנויות ושל מחשבת החינוך. תשתית זו נלמדת תחילה בקורסים העוסקים בפסיכולוגיה המדגישים תהליכי התפתחות, יצירה ותיאוריות אישיות, כמו גם בקורסים "חינוך וחברה" ו"מבוא לפילוסופיה של החינוך לאמנויות" המעניקים היכרות עם היבטים פילוסופיים וחברתיים של התחום. בהמשך הלימודים הקורסים "חינוך וקולנוע – דמות המורה כמחולל שינוי" ו- "אמנות אקטיביסטית- בין הפדגוגי, האסתטי לפוליטי" ירחיבו ויחדדו סוגיות העוסקות בחברה ופילוסופיה של האמנויות, דרך התבוננות פעילה בסרטים ודרך הכרות עם אמנות אקטיביסטית.

בנוסף, התכנית מעניקה היכרות עם מגוון של גישות בחינוך לאמנויות, החל מגישות מודרניסטיות ועד גישות עכשוויות, במטרה לאפשר הבנה מעמיקה ואפשרויות בחירה לגבי האופן בו ניתן לממש תהליכי הוראה ויצירה. במסגרת הקורס "טקסט חזותי: תרבות, אמנות, וחינוך" מודגש הטקסט החזותי ומרכזיותו בעידן העכשווי. הקורס "הוראת תולדות האמנות ומחקרה" יעסוק בתחום הוראת האמנות העיונית בתיכונים ובהגשה לבגרות, במהלכו תעשה למידה פעילה בה יתקיימו מחקרים בגישות שונות להוראת אמנות עיונית. ובהמשך בשנה ד' יורחבו הכלים למחקר אישי אמנותי המלווה את תהליכי היצירה, לקראת תערוכת הגמר. במהלך שנה ג' באמנות ובקולנוע נכתבת עבודת הסמינר בחינוך לאמנויות המבוססת על ההתנסות או על סוגיה המתייחסת לחינוך לאמנויות. את עבודת הסמינר ניתן לפתח למהלך רב תחומי ולשלב בו ביחס לקורס מתחום הלימודים העיוניים באמנות.

ההתנסות בהוראה מתקיימת במגוון מסגרות חינוכיות, הן כדי לענות על ההכשרה למסלול רב-גילאי והן כדי להפגיש את הסטודנטים עם קהילות לומדים בעלי מאפיינים מגוונים. בהתנסויות אלה מודגשות האפשרויות הניצבות בפני הסטודנטים – לבחון עמדות שונות להוראת אמנויות, להכיר ולפתח דרכי הוראה ואמצעי הוראה המותאמים לדרישות המסגרת, ללמידה מקרוב וללמידה מרחוק, לצרכי הגיל ולקול האישי. לצד היכרות עם מעצבי מדיניות, עם מבנה בית הספר ועם צוותים חינוכיים, מתנסים הסטודנטים בפרקטיקות עכשוויות של "אמנות חברתית-קהילתית". במסגרת הקורס "ארטביזם – מחשבה ופעולה" נרקם הקשר בין ידע תיאורטי בתחום אמנות-חברה לבין הפעולה; לצד הכרות עם גישות ומודלים אקטיביסטיים, דרכם נחשפים הלומדים לאתגרים חינוכיים ולשאלות אתיות, הוגים ומקיימים הסטודנטים פעולה אמנותית-חברתית עם קהילות במרחבים שונים (כיתה-מוזיאון-שכונה-קהילה).

* בהתנסויות המעשיות חלה חובת נוכחות של 100%. כל חיסור ידרוש השלמה של הסטודנט/ית באופן פרטני ובתיאום עם המרצה והמורה לאמנות בבית הספר. ההשלמה תתקיים במהלך החופשות. לימודי מבוא חינוך לאמנות והוראת אמנות, שנה א' וב'.

תקצירי הקורסים בלימודי אקטיביזם וחינוך

שנה א'	חינוך וחברה
ד"ר רימון אור	הסוציולוגיה עוסקת ביחסי הגומלין בין בני אדם. בקורס יוצגו מושגי יסוד בתחום הסוציולוגיה והסוציולוגיה של החינוך. תיערך היכרות עם נקודות מבט שונות שהתפתחו בשיח הסוציולוגי על המושג חינוך. יילמדו טקסטים מרכזיים מתחומי הסוציולוגיה, אשר להם נגיעה ישירה לעבודת החינוך תוך דיון וחשיבה על משמעותם לעבודה החינוכית, ובמיוחד לחינוך לאמנויות. הדיון ייערך ברמת המבוא ויכלול יסודות של התפיסות המודרניות ושל התפיסות הפוסטמודרניות בתחומי החינוך, האתיקה והמוסר. ההוגים שתורתיהם תוצגנה בקורס: דורקהיים, גופמן, מארקס, פרויד, הוגים מאסכולת פרנקפורט: אדורנו, הורקהיימר, מרקוזה. במסגרת זו נלמד על מקומה המשחרר של האמנות באסכולת פרנקפורט. נתעכב על מושג יחסי הגומלין הסמליים תוך התמקדות ביחסי הגומלין בכיתה. נלמד על כוחו של המורה ועל חולשתו הגדולה, ונמשיך בהיכרות עם גישות קונפליקטואליות, בעיקר מבית מדרשו של מארקס וממשיכיו. דרישות הקורס: קריאת החומר הביבליוגרפי, הגשת תרגילים שוטפים ועמידה בעבודה/בחינה מסכמת. יקורס זה ילמד בשנת תשפ"ה

מבוא לפילוסופיה של החינוך והחינוך לאמנויות

ד"ר רימון אור

ענת

בקורס נקרא טקסטים מרכזיים שעיצבו את הפילוסופיה של החינוך ואת הפילוסופיה של החינוך לאמנויות. נתמקד בסוגיות כמו: כיצד נוצר ידע? למידה ופרקטיקה – תחת אלו דפוסי הוראה הן סותרות זו את זו ותחת אלו דפוסי הוראה הן מזינות זו את זו? אלו תפקידים ממלאים הצרכים האנושיים בתהליכי יצירה ולמידה?

תוך כדי עיון זה ננסה ללמוד על מושג החינוך, על תפיסות שונות של ידע ועל הקשר בין חינוך ליצירה. במסגרת זו נלמד טקסטים של אפלטון, רוסו, ניטשה, דיואי, פריירה, ג'ירו וליוטר. את הרקע לעלייתם של רעיונות פוסטמודרניים נקשור לניסיון המכונה 'אשוויץ' ולכן נציג במקביל לטקסט של ליוטר את הניסויים של מילגרם וזימברדו.

לאורך הקורס יוצגו הטקסטים תוך שימת דגש על הקשר העולה מהם בין התפתחותה של רגישות מוסרית לבין התפתחותן של יכולות קוגניטיביות. קשר זה יעבור באופן המשכי מן היסודות המודרניים של החינוך לאלו הפוסטמודרניים, ויחבר ביניהם.

דרישות הקורס: נוכחות פעילה, הגשת תרגילים שוטפים ועמידה בבחינה/עבודה מסכמת.

קורס זה ילמד בשנת תשפ"ה

מבוא לפסיכולוגיה בחינוך

ג'ניה פלסבורג

תיאור הקורס: בקורס זה יתוודעו התלמידים לפסיכולוגיה כמדע, כתחום מחקר וכדיסציפלינה שיש לה חלק משמעותי בעשייה החינוכית. הידע הרב בנושא זה, ייחשף לתלמידים באמצעות תיאוריות מרכזיות, ובאמצעות סוגיות נקודתיות בהקשרים קונקרטיים. במהלך הקורס נדון בגישות השונות להסבר התנהגותו של האדם מתוך הפרספקטיבות: הביולוגיות, ההתנהגותיות והקוגניטיביות. נתעמק בנושאים הבאים: מבנה מערכת העצבים המרכזית, תפקידי המח ומיקומם, תפיסה וחישה, פסיכולוגיה התנהגותית וסוגי למידה, תיאוריות קוגניטיביות התפתחותיות, חשיבה וסוגי אינטליגנציות. יושם דגש על הרלוונטיות הייחודית של נושאים אלה לחינוך לאמנויות.

דרישות הקורס: נדרשת למידה עצמאית של שיעורים המועברים מדי שבוע, עמידה במטלת אמצע ובבחינת סיום.

פסיכולוגיה חינוכית

ג'ניה פלסבורג

תיאור הקורס: מטרת הקורס להפגיש את הסטודנטים עם מורכבויות שונות אותן הם עתידים לפגוש בכיתות ובתלמידים. נעסוק בתיאוריות משכל וגישות שונות לבדיקתו, כמו גם במחוננות ובשאלת המוטיבציה. בהמשך נלמד על לקויות למידה, הפרעות קשב וריכוז, בעיות רגשיות, בעיות התנהגות, קשיי תקשורת והספקטרום האוטיסטי ופסיכופתולוגיות כגון חרדה והפרעות מצב רוח. כל זאת, תוך שימת דגש על האופן בו מורה בכיתה יכול להתמודד עם מורכבויות אלה, מתן כלים להבנת התלמידים טוב יותר ופיתוח היכולת לשלב את התלמידים המתגרים בתהליכי הלמידה.

דרישות הקורס: נוכחות בהרצאות והשתתפות פעילה בהן, עמידה במטלת אמצע ובבחינת סיום.

מעשיה אמנותית לפעולה חינוכית – התנסות מעשית – שנה א'

גלר קרן

סבר אורלי

תיאור הקורס: קורס זה מהווה מבוא לחינוך לאמנות באופן תיאורטי ומעשי; הקורס יתווה את הקשר שבין אמנות-חינוך-חברה, ויקנה כלים בסיסיים בהוראת אמנות. הקורס ידגיש את האמנות ככלי לביטוי אישי וחברתי, וייבחן את השאלה כיצד ובאיזה אופן יכולה היצירה האמנותית להיות נקודת מוצא להוראה ולפעולה אישית וקבוצתית. הקורס יפתח שיח פרשני, המתבסס על הדרכה דיאלוגית מהיצירה האישית ועד תערוכת אמנות, המוצגת בחלל גלריסטי. הקורס יתייחס למודלים בחינוך שהתעצבו בזיכרון של כל לומד/ת כדי להתמודד עם חששות וחלומות ביחס לחינוך בכלל ולחינוך לאמנות בפרט וכדי להתחיל להתוות אג'נדה חינוכית-אמנותית.

הנושאים המרכזים שילמדו בקורס:

מהסטודיו לכיתה: נבחן את הזיקות שבין אמן/ית למורה ובין הפעולה האמנותית לפעולה החינוכית ונשאל: מה בין תהליכי עבודה בסטודיו ובסדנא למחשבה על הוראת אמנות ולתפיסות חינוכיות אישיות? האם ההתנסות בסטודיו עשויה להיות נקודת מוצא לתכנון מהלכי הוראה ומערכי שיעור? נבחן דרכי הוראה שונות הצומחות מתוך עבודה בסדנא: הוראה ולימוד דרך שפה ותוכן; טכניקות, מדיום, מושגים וכד'.

פיתוח שיח וקריאה דיאלוגית של יצירות אמנות עכשוויות: נכיר גישות עכשוויות בחינוך לאמנות, ונעסוק בהנחיה לקריאה פרשנית של יצירת אמנות בודדת ושל תערוכה שלמה. נבקר בתערוכות אמנות, בגלריות ומוזיאונים,

ונעבוד עם מודל ההדרכה הדיאלוגית מול יצירות אמנות עכשוויות, כשהדגש הוא על ריבוי פרשנויות.

בניית מערך שיעור והוראת עמיתים – נדון ונתנסה בבניית מערך שיעור באמנות תוך הוראה בקבוצת העמיתים וניתוח רפלקטיבי של המהלך. במהלך סמסטר ב' נצא לשבוע עבודה מרוכז בבתי הספר היסודיים. לקראתו, נתנסה בתכנון מערכי שיעור ויחידות הוראה באמנות, נדון בדילמות ובשיקולי דעת העולים תוך כדי תכנון, יישום והערכה של תהליכים חינוכיים. נתנסה באסטרטגיות של הוראת אמנות, בהערכה של דרכי הוראה, אמצעי המחשה, תצוגה ותוצרי למידה. נתנסה בשיח דיאלוגי עם תלמידים, בפיתוח שיח וחשיבה ביקורתית אצל תלמידים, ובמתן מענה לשונות ולהטרוגניות בין התלמידים.

דרישות הקורסים: נוכחות מלאה בשיעורים ודיוק בהגעה לבתי הספר, אחריות אישית וקבוצתית, כתיבת תצפיות, תכנון שיעורים והוראתם בפועל, דיאלוג מתמשך עם המרצות, פרזנטציות ועבודות בכתב על פי דרישות הקורס.
*ההתנסויות מתקיימות בבתי הספר איתם המדרשה עובדת, על הסטודנטים להגיע באופן עצמאי.

טקסט חזותי: תרבות, אמנויות, וחינוך

ד"ר חרותי ורד ילדות וילדים בני כל הגילים חיים היום בתוך עולם חזותי, טכנולוגי בו הם פוגשים שפע של טקסטים חזותיים מסוגים שונים, ובאפשרותם להמיר מילים בדימויים בפלטפורמות מבוססות בינה מלאכותית, בעוד שבית הספר של האלף השלישי עדיין נשען על הוראה מילולית בעיקרה. בקורס נדון באפשרויות השפה החזותית ושימושיה בקריאה ופרשנות העולם שסביבנו, באמנות, קולנוע ובחינוך תוך התייחסות לשתי סוגיות: קריאת דימוי וקריאת מרחב.

נדון ביחס שבין השפה המילולית לשפה החזותית, תוך התייחסות למערך הסימנים הלשוניים והחזותיים והבניית המשמעות והפרשנות (דה סוסיר, רולאן בארת – מבנה המיתוס). נבחן את הזוג – דימוי וטקסט – כייצוג הכלאתי – טקסט חזותי ונתייחס לתיאוריות מתחום התרבות והאמנות הדנות ביחסי דימוי וטקסט כדי להציג את הדמיון וההבדל בניסוח היחסים השונים לאורך ההיסטוריה, ואת נקודות ההשקה ביניהם. יודגשו תהליכי הקריאה החזותית-מילולית כדי להדגיש באופן רפלקטיבי תהליכי ושלבי פרשנות אוטומטיים במטרה לפרק את תהליך הקליטה והתפיסה ולהיעזר בהם במהלך הבנת אמנות/קולנוע, פרשנות ואופני הוראה.

בקורס יוצגו דימויים וטקסטים מהתרבות והאמנויות, במקביל לדימויים מחיי היום יום כדי לעודד ל"קריאה" חזותית-טקסטואלית ביקורתית במטרה לקדם פדגוגיה חזותית המתייחסת ללמידה-הוראה מולטימדיאלית.

בחלק השני של הקורס, נדון בתיאוריות העוסקות במרחב ומכאן נעורר שאלות לגבי המרחב הבית ספרי כטקסט חזותי: ארגון מרחב הלמידה, השימושים המגוונים בטקסט החזותי בתוך מרחב ציבורי ומבנה בית הספר. כל אלה מציבים את המורה לאמנות וקולנוע כמוביל מרכזי

ביחס לחינוך החזותי בבית הספר הן בתוך תכני הלימוד המוצהרים והן בסביבת הלימוד ובסביבות החיים שבתוכן חיים ופועלים הילדים של היום. לאורך כל הקורס תועלה השאלה

על תפקידו של מורה לאמנות/קולנוע כמומחה חזותי במרחבי הוראה ולמידה, חושף, מעודד ומפתח אינטליגנציה ורגישות חזותית.

דרישות הקורס: נוכחות פעילה, הגשת תרגילים שוטפים בלוח שיתופי, 1-2 עבודות.

הקורס נחשב קורס שנתי, אך ילמד באופן אחר: במהלך סמסטר א+ 2 ימים מרוכזים.

גישות ופרקטיקות בחינוך לאמנות

זהר סיטנר

בקורס זה נביר גישות שונות להוראת אמנות, תוך דיון בתפיסות העומדות בבסיסן ובמטרותיהן. גישות אלה מנסות לתת מענה לשאלות מדוע וכיצד יש לעסוק בחינוך לאומנויות עם אוכלוסייה שלא מבקשת בהכרח לייעד עצמה לעיסוק מקצועי באמנות. הן כוללות חינוך לאומנויות כביטוי עצמי, חינוך לאומנויות כשפה, חינוך פוסטמודרני ביקורתי, חינוך רב-תרבותי, חינוך לאומנויות כתרבות חזותית, וגישה המזמנת לימוד כמעבדה בינתחומית. הקורס יבוסס על הרצאות, קריאת מאמרים רלוונטיים, ניתוחי מקרים של שיעורי אמנות מתוך ההתנסות המעשית ודיונים משותפים על סוגיות העולות מן השטח.

דרישות הקורס: בתום הקורס יגישו הסטודנטיות עבודת גמר קבוצתית, הקושרת בין ההתנסות בהוראה לבין התיאוריות שנלמדו בקורס.

קורסי בחירה – בחירה מתוך שלושת הקורסים הבאים:

מורים (בקולנוע) במחוללי שינוי

ד"ר אורית

פרנקו-שוורץ

תיאור הקורס: תחום החינוך הוא שדה שבו פועלות במקביל מגמות של שימור ושל שינוי. באופן מסורתי מערכת החינוך הייתה אחראית על שימור התרבות הקיימת ועל הנחלתה לדור הבא. בעידן המודרני והפוסטמודרני עובר תחום החינוך עצמו מהפכות ורפורמות לפרקים, ובנוסף לכך, מתבקשים המחנכים להכין את הפרט לחיים בוגרים בעולם המשתנה תדיר. גישות חינוכיות שונות ממוקמות בנקודות שונות לאורך הקשת הזאת שבין שימור ושינוי.

הקורס מבקש להתמקד במגמות השינוי, תוך בחינה של מגמות השימור שעומדות כנגדן. הקורס יעסוק בשלושה מעגלי-שינוי: שינוי בפרט, שינוי במערכת החינוך, ושינוי בחברה, וינתח כל אחד מהם תוך העלאת שאלות ביקורתיות.

ייצוגים קולנועיים של עבודה חינוכית מתמקדים בדרך כלל בתהליכי שינוי ותמורה, מאחר והם הולמים את האופי הדרמטי של תחום הקולנוע. בקורס

ניעזר בסרטים על חינוך כדי לבחון את אופיים של תהליכי השינוי, את הסוגיות והקשיים הקשורים בהם, וכדי לפתח כלים דידקטיים ביקורתיים. נתמקד בסרטים על מורים לספרות, מוסיקה, מחול ואמנות פלסטית, ונבחן את מעמד המיוחד כסוכנים של שינוי, תוך שימוש באמצעים פרשניים שונים.

דרישות הקורס: השתתפות פעילה, עמידה במטלות הקורס.

איך עושים אמנות ביחד?

שי לי הורדי

תיאור קורס: לימודי האמנות מושקעים לרוב בפיתוח פרקטיקה אמנותית עצמאית. ליבו של הקורס הוא יצירה משותפת ומפגש עם סטודנטים אורחים, בעלי מוגבלויות, שיגיעו למדרשה ללמוד איתנו. אנחנו נבדוק ביחד באילו דרכים היצירה יכולה להוות בסיס למפגש והמפגש בסיס ליצירה. נחקור את יחסי הכוחות הנוצרים במהלך עבודה משותפת. מתי השותף ליצירה מאפשר לנו לעשות דברים שלא היינו מסוגלים לעשות לבד ומתי הוא משתלט וגורם לנו לעשות דברים שאנחנו לא מעוניינים לעשות? האם אנחנו מצליחים לבוא לידי ביטוי ביצירה המשותפת? האם אנחנו מרגישים שחלקנו ביצירה שווה לחלקו של האחר?

דרך שאלות אלה ננסה גם להסתכל על חוויות מחיינו שלנו. כיצד ומתי אנחנו מרגישים במהלך חיינו שאנחנו באים לידי ביטוי? שחלקנו שווה? שמאפשרים לנו ולא מחליטים עבורנו?

מפגשי הקורס יהיו מורכבים משיחות הדרכה קצרות במסגרת קבוצת הסטודנטים ומשיעורים משותפים לקבוצת הסטודנטים והסטודנטים האורחים.

דרישות: הצלחתו של הקורס תלויה במידה רבה במפגש הבין אישי ולכן הסטודנטים המשתתפים מצופים להיות נכונים למפגש בין אישי ולדיאלוג עם בעלי מוגבלות שכלית.

תרבות ושפה – קורס ללימוד שפה ותרבות – עברית וערבית

אלה ולסטרה

תיאור הקורס: הקורס עוסק בהיכרות מקרוב של השפה והתרבות של האחר. רכישת שפה (כל אחד לפי רמתו) ערבית מדוברת ועברית עכשווית. בקורס הלמידה היא בזוגות ודרכה הסטודנט ייחשף לדרך הוראה ייחודית שבו הוא במצב של לומד ומלמד.

דרישות הקורס: נוכחות מלאה, פרזנטציה משותפת בכיתה (סטודנט מהחברה הערבית וסטודנט מהחברה היהודית) ותרגול בבית. חומר הלימוד: אתר הלומדה שפהו – יחידות לימוד און ליין בשפה ובתרבות. ליהודים – יחידות לימוד בשפה הערבית המדוברת ובתרבות. לערבים – יחידות לימוד בעברית למתקדמים. שפה ותרבות. *הקורס מוגבל מבחינת כמות המשתתפים.

שימו לב: יש לרכוש את הלומדה, מחיר ללומד 150 שח.

"מזיכרון לספרון"

'מזיכרון לספרון – אמא מספרת על אמא' הוא פרויקט למפגשי חקר ויצירה על קשר אם ובת וכל מה שבאמצע. במהלך הקורס נלמד איך לתעד זיכרון אחד מרגש ומיוחד של אמא על אמא שלה (סבתא), על איור וחיבור בינו לבין טקסט ועל שימוש נכון בפורמט של ספרון מאויר. נשלב הכל בלמידה מעשית ובשיתוף קבוצתי של ההתקדמות מסקיצה ראשונית ועד תערוכה משותפת בה יוצגו כל הספרונים האישיים. בתום הסדנה כל משתתפת תקבל מספר עותקים של יצירתה (עלות הפקת הספרונים במימון המרכז לקידום חיים משותפים).

רותם ברקוביץ

חנין סעדה

שנה ב' פדגוגיה של הוראת אמנות בחט"ב ותיכון

תיאור הקורס: הקורס יתמקד בפדגוגיה ובהוראת אמנות בחטיבת הביניים ובתיכון, בדגש על רצף של התנסות פעילה בהוראה ודיונים רפלקטיביים אודותיה. במהלך הקורס, ובקשר ישיר להתנסות, נעסוק בסוגיות ייחודיות המאפיינות את הוראת האמנות בחטיבת ביניים ובתיכון: תכניות לימודים באמנות: הכרות עם התכניות הקיימות (מסלול העיוני והטכנולוגי) בניית מערכי שיעור בהתאמה לתוכניות השונות, הנחייה של תהליכי יצירה ופרויקטים, תצוגה והערכה. שכלול יכולות ההוראה דרך הכרות עם מגמות שונות, אנשי חינוך, סדנאות אמנות וגלריות. יציאה למערך לימודי מתוך סדנת האמנות והגלריה כמרחב דיאלוגי. התנסות בבניית והעברת פרויקטים: ימי שיא באמנות במדרשה ובבתי ספר, תצוגת עבודות, pbl- למידה מבוססת פרויקט בדגש על אמנות, ושיתופי עבודה עם תחומי דעת אחרים, למידה מקוונת ועוד פרויקטים בהתאמה לבתי ספר בהם תתקיים ההתנסות.

רונית אטינגר

אביטל כנעני

דינה שנהב

התנסות בהוראת אמנות בחט"ב ותיכון

תיאור הקורס: בסמסטר א' התנסויות בהוראת אמנות יתקיימו בחטיבות ביניים ותיכונים. במהלך הסטודנטים יתנסו בתכנון שיעורים ובהוראתם. כל סטודנט יתכנן ויילמד שיעורי אמנות, ייצפה בשיעורי עמיתים, ייתן משוב ויתנסה בהערכה ודיון רפלקטיבי.

בסמסטר ב' ההתנסויות יתקיימו בסדנאות אמנות במדרשה, גלריות ובבתי ספר תיכון, מתוך מטרה לחזק את חיבור שדה האמנות ופעולה אמנותית לבין תהליכים חינוכיים.

הסטודנטים יפגשו ויתנסו עם הוראת אמנות מהיבטים שונים ונקודות מוצא שונות.

בסדנת האמנות – הסטודנטים התנסו בתכנון מהלך פדגוגי מתוך סדנת האמנות בהכרת המדיום וטכניקות שונות.

בגלריה – הסטודנטים יחשפו לחשיבותה של הגלריה כמרחב לימודי ודיאלוגי. המפגש עם היצירה העכשווית בגלריה יהווה נקודת מוצא לבניית מהלך פדגוגי של הדרכה המבוססת על שיח ודיאלוג.

ההתנסות בבתי ספר תיכון תתמקד בהכרת תכניות הלימודים בהוראת אמנות בתיכון, התנסות בתכנון והעברת שיעור בתולדות אמנות. הכרת עבודות חקר ותערוכת גמר.

דרישות הקורסים: נוכחות מלאה בשיעורים ודיוק בהגעה לבתי הספר, אחריות אישית וקבוצתית, כתיבת תצפיות, תכנון שיעורים והוראתם, דיאלוג מתמשך עם המרצה ועבודות בכתב על פי דרישותיה.

לימודי חינוך לאמנות והוראת אמנות, שנה ג'

כמו בכל שנה, במהלך שנה ג', במסגרת תחום החינוך לאמנויות, יתקיימו קורסים עיוניים והתנסותיים. השנה יתקיים גם סמינר בחינוך שיהיה את עבודת הגמר בתואר בחינוך לאמנות. במסגרת ההתנסות בסמסטר א' תתקיים התנסות מסכמת. תכני התנסות יהוו נקודות מוצא לכתיבת הסמינר בחינוך לאמנות. קבוצות ההתנסות יחולקו בעקבות בחירתכם להתנסות בחטיבה עליונה/תחתונה/בית ספר יהודי/ערבי. בסמסטר ב', במסגרת הקורס ארטביזם: מחשבה ופעולה, תתקיים התנסות א-פורמלית, מבוססת קהילה (ראו פירוט בהמשך).

קורס עיוני בהוראת אמנות עיונית:

קומפלקס : תבנית-מבנה-תסביך-סיבוך

אפרת גל נור במרכז הקורס יעמוד הקומפלקס (complex) דהיינו תבנית-מבנה שהיא גם תסביך וסיבוך. מעשה התבוננות על יצירת אמנות הוא מעגל של בניה, פירוק, הבנה וסיבוך, וככזה יש בו פוטנציאל לשיח ביקורתי רב ממדי ומשתנה. המורה הינו מתווך ופרשן העומד בתווך בין היצירה והתלמיד, הקורס יבקש להפגיש את הסטודנטים עם האחריות הנלוות לעמדה זו. בקורס ידונו ההבדל בין פענוח לפרשנות, נכיר בקצרה פרקטיקות שונות של פרשנות חלקן מסורתיות וחלקן עכשוויות, כמו כן יעלו שאלות לגבי אופנים של רכישת ידע במרחב העכשווי. הסטודנט יתתבקש לבחון את הנחות היסוד שלה לגבי מה חשוב לה להראות לתלמידים, עמדתה מול קאנון היסטורי, נוכחותה כמתוכנת\בעלת הידע. הסטודנט יתתרגל התבוננות מעמיקה, שאילת שאלות, יצירת הקשרים שונים סביב יצירת אמנות, ומתודות שונות של עבודה בכיתה בהוראת האמנות העיונית. לכל מקבץ שיעורים מתלווה משימת הכנה קצרה שהיא חובה.

קורסי בחירה:

אמנות אקטיביסטית – בין האסתטי לפוליטי

ד"ר רותי גינזבורג

כיצד ניתן להבין את היחסים בין האמנות לפוליטי ולחברתי? היכן האמנות והפוליטי נפגשים? כיצד אמנות וביטויים אסתטיים אחרים מבקשים לרתום יחידים, קבוצות וקהילות לעשייה פוליטית-חברתית? מה הם ההיבטים האסתטיים של העשייה הפוליטית? מה היא למעשה אמנות אקטיביסטית? בקורס "אמנות אקטיביסטית" נדון בשאלות הללו דרך בחינה של המפגש בין האסתטי לפוליטי באמנות. הבעה, ייצוג, מדיה, השתתפות, הכרה ותודעה מתרחשים גם ביצירת האמנות וגם בפעולה הפוליטית. במפגשים נעסוק ביחסים שבין אמנות לחברה ופוליטיקה ובתפקיד האמנות בחיים האזרחיים. הדיון ישלב בין ניתוח תיאורטי לניתוח יצירות הנכללות בתחום של האמנות האקטיביסטית.

הנושאים שבין השאר ילמדו הם: אמנות אקטיביסטית והמרחב הציבורי, פרקטיקות ואופני פעולה המאתגרות את התרבות ההגמונית, הקשרים בין אמנות אקטיביסטית המבקשת להשיג שינוי לבין כזו המהווה פלטפורמה לביטוי, והיחסים בין יצירה אינדיווידואליסטית לבין פעולה פוליטית קולקטיבית.

סמינר חקר בחינוך לאמנות

זהר סיטנר

תיאור הקורס: הסמינר יהווה בסיס למחשבה תיאורטית ופרקטית אודות חינוך לאמנות. במסגרתו נדון בגישות של חינוך לאמנות, נעבד דילמות וסוגיות העולות מן השטח על מנת לגבש תפיסה אישית כמחנכ/ת לאמנות. במסגרת הסמינר יידרשו הסטודנטים/יות לתכנן מערך הוראה המורכב מרצף שיעורים, המשקף את הידע והניסיון שרכשו עד כה ואת תפיסתם החינוכית.

הקורס יכלול קריאת מאמרים רלוונטיים, צפייה בסרטים, דיונים ופרזנטציה אישית.

דרישות הקורס: נוכחות רציפה ופעילה, קריאת מאמרים, הגשת תרגילים לאורך השנה (מהם תתגבש בסופו של דבר העבודה הסמינריונית) וכתובת סמינר עפ"י הדרישות.

סמינר חקר בחינוך לאמנות

ד"ר ורד חרותי

תיאור הקורס: הסמינר יספק מסגרת לחשיבה, רפלקטיביות ודיון בתחום החינוך לאמנות על בסיס רקע תיאורטי באמנות ובחינוך. במסגרת הסמינר יעסקו הסטודנטים בגיבוש עמדה אישית כמחנכים לאמנות תוך צפיה ביצירות אמנות, קריאה ודיון במאמרים העוסקים בסוגיות בחינוך ובחינוך לאמנות, וזאת כדי לקשור בין תובנות מהתנסות אישית לבין מחקרים בתחום, ולהפך לבחון סוגיות תיאורטיות ביחס לשאלות העולות במהלך ההוראה-למידה של הסטודנטים. מכאן, נתייחס למונח "המורה כחוקר.ת" באופן תיאורטי ופרקטי תוך התמקדות בשאלות ודילמות המתעוררות בהתנסות בהוראה. בנוסף, נתמקד בתפקידו של המורה לאמנות, ביחסים הנרקמים בשיעור, ובתצורות הידע בעידן העכשווי והשפעתו על אופני החינוך לאמנות. נדון בזיקות שבין תהליכים לתוצרים, בין פעילות קצרת-טווח למפגשי הוראה ארוכי טווח, בין פוטנציאליות למימוש. לצד עידוד היכולת הרפלקטיבית של המורה-הסטודנטית, נעסוק בכיתה כ"סביבה מדברת" (דיאלוג, הערכה ודיון) ובהוראה-למידה בסביבות מקוונות. בסמסטר א' יתקיימו דיונים קבוצתיים ביחס לקריאה במאמרים בנושאים שעניינם: דילמות, סוגיות אתיות, שיקולי דעת העולים תוך כדי תכנון, יישום והערכה של תהליכים חינוכיים-אמנותיים. סמסטר ב' יוקדש לבחירת סוגיה בחינוך לאמנות וניסוח שאלת מחקר לקראת כתיבת עבודת הסמינר, בניית מתודה למחקר והצגת רפרט המבוסס על רקע תיאורטי ביחס לסוגיה הנבחרת. כל זאת ילווה בהנחיה אישית. דרישות הקורס: נוכחות כנדרש, קריאה והגשת מטלות שבועיות; הגשת מתווה לעבודת הסמינר, הצגת רפרט והגשת עבודת הסמינר על פי הנחיות המתחייב מנהלי עבודות סמינריוניות. עבודת הסמינר תוגש באוקטובר 2024.

סמינר חקר בחינוך לאמנות

ד"ר שירה סלור

פטרמן

תיאור הקורס: הסמינר מהווה בסיס לדיון תאורטי ויישומי של סוגיות בתכנון יחידת לימוד באמנות, תוך התייחסות לסוגיות שונות בחינוך לאמנות כגון: תפקיד המורה-אמן/ית בתכנון ובהוראה, בחירת רעיונות ותכנים שמהווים דיאלוג בין המורה-אמן/ית לבין הסטודנטים, בחינת הקשר וההבדל בין למידה להוראה, מאפיינים של תהליך בלמידה וביצירה ומקומם של תוצרים בלמידה ובהערכה. הדיון בקורס יתבסס על העלאת שאלות ודילמות ומציאת דרכים שונות לבחון להתמודד איתן. במהלך הקורס הסטודנטים יתכננו יחידת

לימוד, ילמדו את היחידה ויעריכו את התכנון והביצוע. נדון בשיטות מחקר ובכלים שיאפשרו ויעזרו לסטודנטים במהלך העבודה מתכנון ועד הערכה. דרישות הקורס: מוכנות לבחון, להתבונן לעומק ולחשוב בצורה ביקורתית ויצירתית על תכנון וביצוע הוראה בפועל; נוכחות ומעורבות בדיונים ובתרגילים; הגשת כל המטלות; קריאת מאמרים; כתיבת העבודה המתודית על פי הדרישות.

התנסות מסכמת בהוראת אמנות

*ההתנסויות מתקיימות בבתי הספר איתם המדרשה עובדת, על הסטודנטים להגיע באופן עצמאי.

שימו לב: בכל הקבוצות ההתנסות בהוראה עשויה להתקיים גם בזמן חופשת הסמסטר.

התנסות מסכמת בהוראת אמנות

זהר סיטנר

תיאור הקורס: במסגרת ההתנסות המעשית בהוראת אמנות יתנסו הסטודנטים/יות בכתיבת מערך הוראה והעברתו לכיתת תלמידים. הסטודנטים/יות יתעדו את התהליך, החל משלב התכנון, דרך הביצוע ועד לניתוח רפלקטיבי אודותיו. דרישות הקורס: השתתפות פעילה, העמקה דרך חקר אישי, תכנון מערך שיעורים, (כלומר רצף שיעורים עם תמה משותפת, התפתחות וכו'), העברתו וכתיבת עבודה תיעודית רפלקטיבית.

התנסות מסכמת בהוראת אמנות

ד"ר ורד חרותי

תיאור הקורס: במהלך הקורס יתנסו הסטודנטים בפיתוח, ישום והערכה של רצף שיעורים בינתחומי מבוסס אמנות. בבסיס שיקוליו של המערך יעמדו שילוב אינטגרטיבי בין כל תחומי הלימוד שנרכשו עד כה בלימודים במדרשה – אמנות מעשית – אמנות עיונית – אמנות וחינוך, כמו גם דיאלוג עם תכניות לימודים קיימות במערכת החינוך.

ההתנסות בהוראת אמנות תגובה בהיכרות רחבה עם המערכת הבית ספרית על רבדיה השונים. כל משתתף ייקח חלק פעיל בכל אחד מהמפגשים השבועיים ובסבב התפקידים שיידרש כפרט מ"קבוצת מחקר לומדת". המפגשים השבועיים, התצפיות והתיעוד האישי יהוו מסגרת דיון ובסיס לפיתוח, עיבוי ועיבוד היחידה תוך כדי הוראה משבוע לשבוע.

דרישות הקורס: התנסות בהוראה על כל שלביה: תכנון, יישום והערכה של רצף יחידות לימוד. נוכחות בנדרש והשתתפות פעילה כחלק מ"קבוצת מחקר לומדת". הגשת דוחות שבועיים ועבודה מסכמת ביחס להתנסות במהלך הסמסטר.

התנסות מסכמת בהוראת אמנות, שנה ג'

ד"ר סלור

פטרמן שירה

תיאור הקורס: ההתנסות המעשית תיבנה כמחקר פעולה ניסויי המאפשר למידה משמעותית הן לסטודנט/ית והן לתלמידו/ה. העבודה עם הסטודנטים תהיה מורכבת מהיכרות עם הכיתה, בית הספר והחינוך לאמנות במקום. בעקבות ההיכרות, ובתיאום עם מורה מאמנת ומנחת הקורס, תיבנה תכנית הוראה של יחידה המורכבת מחמישה מפגשים שהינם רצף לימודי משמעותי. היחידה תהיה מפגש בין ה"אני מאמין" החינוכי אמנותי המתגבש של הסטודנט/ית, ותחומי העניין שלו/ה באמנות, לבין הצרכים והיכולות של התלמידים. הסטודנטים ילמדו את יחידת ההוראה המתוכננת ויתעדו את היחידה אותה הם מלמדים באופן יסודי ושיטתי. כמו כן, יתבצע תיעוד על ידי עמיתים בקבוצה. בעזרת התיעוד השבועי, השיח עם התלמידים, המורה המאמנת, המנחה והעמיתים תיבנה רפלקסיה שתעזור בפיתוח ועיבוד היחידה תוך כדי ההוראה משבוע לשבוע. לאור המודעות לצרכים משתנים הן של הסטודנט/ית והן של התלמידים, יותאם המערך וייעשו בו השינויים הרצויים לאור המסקנות השבועיות.

דרישות הקורס: השתתפות פעילה, עמידה במטלות הקורס.

ארטיזם - מחשבה ופעולה, שנה ג'

ד"ר גינזבורג

רותי,

עמיר רון

תיאור הקורס: הקורס יתמקד בתיאוריה ומעשה ביחס לאמנות אקטיביסטית - ארטיזם. הקורס יתבסס על היכרות עם מודלים אקטיביסטיים וקהילתיים המתמקדים בפעולה עם קשת של אוכלוסיות ובמסגרות קהילתיות מגוונות, המשתפת קהל וקהילה. בקורס יועלו תיאוריות ומושגים מן השיח החברתי-אמנותי על הציר שבין אמנות ובין פדגוגיה; "אמנות לשם אמנות" ו"אמנות מערבת קהילה" או "אמנות השתתפותית". הדגש יהיה על עבודה חינוכית-אמנותית והתנסות בפרקטיקות שיתופיות עכשוויות של "אמנות חברתית קהילתית", תוך חשיפה לאמנים ולקבוצות בארץ ובעולם. הקורס ידגיש את הנוכחות של הסטודנטים כאמנים צעירים ואנשי חינוך המעוניינים להשתלב בארגונים חברתיים ולחולל שינוי אזרחי כיחידים ו/או כקבוצה. תהליך

מעבדתי המושתת על חשיבה תיאורטית, מחקר, תכנון ופעולה משותפת עם קבוצה.

לבחירתכם 2 קורסי ארטיביזם: מחשבה ופעולה, המהווים את ההתנסות מבוססת קהילה

כל אחת מהמרצות תציע פעולה אמנותית המערבת ומשתפת קהילה אחרת בחינוך הפורמלי/לא פורמלי. לחילופין, ייתכן שהפעולה החברתית-אמנותית תצמח מתוך הקבוצה ביחס לתכני הקורס:

ד"ר רותי גינזבורג – הקורס יעסוק במגדר אמנות ומיניות. במהלך הקורס ילמדו וינותחו תיאוריות העוסקות במגדר, בהמשכו תיצרו סרטים קצרים על אמניות ואמנים שעוסקים במושגים הנלמדים. כקבוצה ייבנה מאגר ידע חדש אותו תעבירו במסגרות פורמליות ולא פורמליות.

רון עמיר – הקורס יעסוק בהיכרות עם קהילות שונות, נסיבות חייהן ומקום מגוריהן, תוך התמקדות בתהליכי יצירה שינבעו מביקורים אצל אותן קהילות ומפגשים איתן.

כל זאת בשאיפה לעורר דיון אודות המקום והזמן בו אנו חיים, בחינה של תהליכי יצירה מסוג זה, חשיבותם של כלים אלו בארגז הכלים של האמן ועמידה על המורכבות והבעיות הטמונות בתהליכים אלו.

שנה ד'

לימודי חינוך לאמנות והוראת אמנות, שנה ד'

אמנות, מחקר כתיבה (ליווי מחקרי של תערוכת הגמר)

סבר אורלי
גלר קרן

קורס זה מעודד פיתוח נקודות מבט נוספות על תהליכי העבודה האישיים של הסטודנט.ית, לעבר מחשבות ומחקר התכנים, הדימויים, המושגים והנושאים אליהם ומהן יוצאת עבודת הסטודנט.ית.

במהלך הקורס יתבקשו הסטודנטיות.ים ליצור מאגר מחקרי חזותי ומילולי של הקשרים לעבודתם, ממנו יצאו למחקר אישי על אחד מהנושאים בהם הן.ם עוסקות.ים, כמו - כן יחשפו הסטודנטיות.ם למספר הרצאות שונות על מחקר אמנותי.

הקורס יעבור בחלקו בהרצאות משותפות, בפגישות אישיות ובפרזנטציות בקבוצות קטנות.

דרישות הקורס: עבודת מחקר אישית בעקבות תהליכי העבודה בסטודיו.

סטאז' באמנות

מרכזת – אסנת

אגם

סדנאות הסטאז' אינן חלק מתוכנית הלימודים לקראת תואר B.Ed F.A , ואינן מקנות נקודות זכות במסגרת לימודי התואר.

הסדנאות הן חובה למתמחים בהוראה בשנת עבודתם הראשונה, לשם קבלת רישיון הוראה ממשרד החינוך. הרישום לסדנאות סטאז' מותנה בשיבוץ לעבודה בהוראה על ידי המפקחת.

הסדנה היברידית. המפגשים יתקיימו החל מסוף אוגוסט.

תיאור הסדנא: הסדנה מלווה את פרחי ההוראה בתחום האומנויות (חזותית, תקשורת וקולנוע). במהלך שנת עבודתם הראשונה במסגרת הסטאז' סדנת ההתמחות מהווה מקור לתמיכה וסיוע למתמחה בהוראה.

תכני הסדנה נגזרים מתהליך הכניסה להוראה כגון: הכרת מערכת החינוך וביה"ס וההסתגלות אליהם, אתגרים בעבודה השוטפת של המתמחים, זכויות וקידום מקצועי, דילמות של סמכות וגבולות, הזהות האישית מול הזהות המקצועית, איתור הצלחות ונקודות אור בעבודת המתמחה, כל זאת ועוד עם דגש על תחום האומנויות.

דרכי ההוראה: המפגשים מתבססים בין השאר על התייחסות קבוצתית לאירועים שמציגים המתמחים, מתוך התנסותם בהוראה בבתי הספר השונים, העצמת המתמחים בכלים יצירתיים, וחשיפתם לאפשרות להיות מורים משמעותיים לאומנויות במסגרות השונות. דרישות הקורס: נוכחות פעילה במפגשים (פנים אל פנים או בזום), מילוי הטפסים הנדרשים במועד, הגשת מטלות, ועבודה יצירתית לסיכום שנת ההוראה הראשונה.